

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

VERSTAAT GIJ OOK, WAT GIJ LEEST?

VRAGEN en OEFENINGEN

OP HET GEBIED DER

NEDERLANDSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE,

TEN BEHOEVE VAN

HULPONDERWIJZERS EN KWEEKELINGEN,

EN VAN DE

LEERLINGEN DER HOOGERE BURGERSCHOLEN,

DOOR

D. DEKKER,

Hoofdonderwijzer te Beemster.

Tweede stukje.

— 222 —

AMSTERDAM,
SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL & BAKKER.
1870.

PB

239

P.B.

239

VERSTAAT GIJ OOK, WAT GIJ LEEST?

VRAGEN en OEFENINGEN

OP HET GEBIED DER

NEDERLANDSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE,

TEN BEHOEVE VAN

HULPONDERWIJZERS EN KWEEKELINGEN,

EN VAN DE

LEERLINGEN DER HOOGERE BURGERSCHOLEN,

DOOR

D. DEKKER,

Hoofdonderwijzer te Beemster.

Tweede Stukje.

AMSTERDAM,
SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL EN BAKKER.
1870.

Deering's ...
... ..

Verstomd, verpletterd staan de scharen,
 En roepen: »Dit Naomi! — zij!.....»
 Maar zij, — of ze al heur kracht wou garen: —
 »Naomi niet, noemt Mara mij!» —
 O, droeve weduw! o, voorzeker!
 Wel wrang en bitter was de beker,
 Door u in 't vreemde land geproefd,
 Dat hij dit bitter woord kon wekken,
 En zooveel wreed misvormde trekken
 Om mond en wangen had gegroefd!.....

A. BEELOO, Naomi.

Welke beteekenis heeft 't ww. *zich scharen*? Is het noodzakelijk of toevallig terugwerkend? Door welk voorzetsel wordt 't steeds gevolgd? Waarom? Welke eigenschap bezitten alle voorzetsels? — Waarom bezigt de dichter hier 't bezittel. voorw. *heur*? Welk voegw. is *of* hier? Welke figuur gebruikt de dichter, als hij zegt: *wrang en bitter was de beker*? En hier: *zij had dien beker geproefd*? — Wat is een *bitter woord*? — Welke zijn de beteekenissen van 't subst. *trek*? Welke woorden staan door klankwisseling in verband met *groef*? — Wat valt er op te merken omtrent de woorden, die met *wr* aanvangen?

Welke goede hoedanigheden bevatten de volgende verzen uit »Zomeravond'' van RAMONDT?

Nog menig vischje spat	Nog klinkt in 't ver verschiet
In 't flauw bewogen nat,	Het vroolijk avondlied
En elke rimpeling,	Eens visschers, die zijn werk
Al meer en meer verwijd,	Voor heden heeft verricht;
Raakt in een andren kring,	Dra strijkt, met donzen vlerk,
Zijn vormen telkens kwijt;	De slaap zijn oogen dicht;
Zoo schijnt de wijde plas	Zoo sluimert elk gezin
Een trillend spiegelglas.	Tot aan den morgen in. —

Welk is het onderscheid tusschen de synoniemen *dulden*, *lijden*, *dragen*, *uitstaan*, *doorstaan*, *verdragen* en *verduren*? Geef een voorbeeld van 't gebruik van elk dezer woorden.

Een gewichtige regel ten opzichte van 't bezigen van tropen is, dat zij steeds *bestaanbaar* en *gepast* moeten zijn. Heeft de groote VONDEL dat in 't oog gehouden in de volgende twee verzen uit zijn »Zeeleeu op den Teems''?

Voor het vier van 't leeuwenoog
Vlieght het maghezijn omhoogh.

Wat eigenaardigs ligt er in de uitdrukking: Een valsch gerucht uitstrooien?

Vorm zinnen, waarin 't werkw. *verstaan* in verschillende beteekenissen voorkomt. En wat beteekent 't in 't volgende vers van VONDEL: Hoe kan een vroom gemoed *verstaan* tot eerloos vlieden?

In TOLLENS dichtstuk: »Kenau Hasselaar'' lezen wij:

»Neen, neen!» riep Flips van schrik ontzet,

En *zad* van kroon en staf,

»Dat volk kust nooit geknield mijn wet,

»Dat Kenaus aanzijn gaf.»

En in zijn: »Herman de Ruiter'':

»Terug!» roept hun de Ruiter toe,

»Of zijt gij 't leven *zad* en moè,

»Hier vindt gij dan den dood.»

Welke spelling verdient de voorkeur: *zad* of *zat*, en waarom?

Wat bedoelt de dichter als hij zegt, dat Filips *zad* was van kroon staf? En welke woordfiguur bezigt hij hier? — Geef met uw eigene woorden TOLLENS meening terug, wanneer hij zegt:

»Dat volk kust nooit geknield mijn wet.»

Gebeurt het wel meer, dat de *tegenw. tijd* gebruikt wordt in plaats van den *toekomenden*? Geef voorb.

Cole was een bijzonder eerlijke, trouwe dienstknecht, op wien men zich gerust verlaten kon, en daarenbo-

ven een dood goedhartige knaap, die geen kind kwaad zou doen, ofschoon hij toch een vroeger veroordeelde was, maar sedert verscheidene jaren vrijgelaten.

GERSTÄKKER, de Twee Gedeporteerden.

Wijs in het bovenstaande de *bijv. nw.* en *bijw. aan.*

Zins- en Woordontleding.

1. De koning maakte hem oogenblikkelijk officier.
2. Den booze slechts valt alles zuur.

In welken naamv. staat *hem* in de volgende verzen van TOLLENS: De duivel laat hem rust noch duur,
En kleurt *hem* alles zwart.

Geef eene verklaring van de volgende uitdrukkingen.

De gouden aren.	Korte woorden.
Een zilveren toon.	Eene stoute gedachte.
De koperen hemel.	Het overwinnend zwaard.
Looden schoenen.	Een zeeghafte degen.
Een ontijdig graf.	Een gastvrij dak.

Mijn keten viel mij zwaar
En eindloos traagde 't licht dat deze boei moest slaken.
't Brak eindlijk aan. BILDERDIJK.
»Mijn keten viel mij zwaar.» Wat beteekent dat?

En welke figuur is hier gebruikt? — Wanneer worden iemands *boeien geslaakt*? — Kan 't *licht* ook boeien slaken? — Heeft 't ww. *tragen* dezelfde beteekenis als *vertragen*?

Die zorgt, en waect, en slaeft, en ploeght, en zwoeght
(en zweet,

Ten oirbaar van het lant een lastig ampt bekleet,
En waent de menschen aen zijn vroomheit te verbinden,
Zal zich te jammerlijck in 't eindt bedroghen vinden
Van 't wispelturigh volck, dat veel te los van hoofd,
Genooten dienst vergeet, en 't erghste liefst gelooft.
Wat dorperheit is dit, onedele gemeente!

Wat bitse nijdt verteert het mergh in uw gebeente!
Wat dolheit voert u aan, dat ghij uw heeren hoont,
En met zoo valsch een munte uw trouwste vaders loont!

Wanneer zorgt, waakt, slaeft, enz. men *ten oirbaar* van het land? — Heeft het woord *oirbaar* soms ook eene andere beteekenis? — Waarom is de spelling van *ambt* boven die van *ampt* te verkiezen? — Wat verstaat gij hier door *vroomheid*? — Andere beteekenissen van dat woord. — Wanneer verbindt men de menschen aan zijn vroomheit? — Wat is hier *te* voor een woord? — Kan 't ook iets anders zijn? — Wanneer is men *los van hoofd*? — Welke beteekenis heeft 't woord *ergste*? — Welke woorden zijn van *erg* afgeleid? — Is *liefst* hier bijw. of bijv. nw. en waarom? — Wat verstond men in vroegeren tijd door een *dorper*? —

En wat is *dorperheid*? — Bestaat er verband tusschen de beteekenis van *bits*, *gebit* en *bijten*? — Drukt VONDEL zich niet zeer krachtig uit, wanneer hij zegt, dat *de nijd het merg in 't gebeente vertcert*? — Wanneer loont of betaalt men iemand met *valsche munt*? — En wanneer met *gelijke munt*? — Wat is *ongangbare munt*? — Spreekt men ook van *ongangbare klokken en wegen*? — Waarvan is 't woord *ongansch* afgeleid?

Kunt gij door juist gekozene voorbeelden aantoonen, dat *de* met recht 't lidwoord van *bepaaldheid* of *bepalend lidwoord* genoemd wordt, en dat *een* niets anders van 't subjectief bepaalt dan 't getal of de hoeveelheid?

Die veler vrees wil zijn, gaat veel te vreezen aan.

HOOFT, G. v. Velzen.

Vat gij de bedoeling des dichters? — Heeft 't woord *vrees* hier dezelfde beteekenis als in de spreuk: Vrees God, eer den Koning? — Vorm zinnen, waarin 't ww. *aangaan* in andere beteekenissen gebruikt wordt.

Geef eene verklaring van de volgende uitdrukkingen.

Eene opgeruimde stemming.	Een bescheiden afstand.
Eene neergedrukte stemming.	Een gemeenzaam gesprek.
Gedreven zilver.	Gespannen verwachting.
Slepende uren.	Een vurige wensch.
Een welsprekend zwijgen.	Een onbestemd antwoord.

Moet men zeggen: de twintig laatste jaren of de laatste twintig jaren? de twaalf eerste regels of de eerste twaalf regels, en waarom?

Waarin bestaat 't onderscheid tusschen:

Twee mud boekweit en Twee mudden boekweit.

Drie pond thee » Drie ponden thee.

Zeven el katoen » Zeven ellen katoen.

Vijftig gulden » Vijftig guldens.

Drie vierde » Drie, vierden.

Zes elfde » Zes elfden.

Wat valt er op 't volgende couplet uit TOLLENS »Het Turfschip van Breda'' aan te merken?

Ze bukken zich de lenden moè

En rapen hand aan hand,

En werpen zich de turven toe

En staaplen ze op den kant.

En wat op 't volgende couplet van STARING?

»De gekken zijn der wijzen plaag,»

Die waarheid hoort men alle daag;

Maar 't bijgeloof zorgt, nu en dan, dat Gekken

Zich onderling ten plaag verstrekken.

Hij gevoelde als *bij ingeving*, dat die jongeling, dien hij misschien *niet eenmaal* voor *zijns gelijke* hield, *zijn meerdere* was. Mevr. BOSBOOM-TOUSSAINT.

Wanneer gevoelt men iets als *bij ingeving*? Beteekent de uitdrukking *niet eenmaal* misschien *twee of meermalen*? Wie zijn uws *gelijken*, wie uwe *meerderen*?

Heeft het onscheidbare partikel *be* in de volgende ww. overal dezelfde beteekenis? behooren, behouden, bevragen, bespreken, belegeren, bedekken, bekleeden, betreden, beschijnen, bevaren, benemen, berooven.

In zekeren roman, die nog niet lang geleden verscheen, tref ik de volgende zinnen en uitdrukkingen aan. Komen er ook woorden in voor, die daar niet op hunne plaats zijn?

Hij is mij zeer dankbaar, dat ik hem met raad en daad heb bijgestaan. — Wat het inwonen bij mijn oom betreft, hij aarzelt ooms voorstel deswegens aan te nemen. — Maken de kinderen niet te veel drukte, uithoofde van den toestand, waarin tante zich bevindt? — Hij heeft een diep gevoel van 't gewicht zijner aanstaande roeping. — Ik vorm de beste wenschen voor uw herstel. — Na afloop zijner studiejaren.

Toon aan, dat de volgende phrase uit denzelfden roman letterlijk onzin is.

»Die dat voorrecht geniet en er blind voor is, dien hapert het aan een volledig ontwikkeld schoonheidsgevoel.»

De schrijver van dien roman heeft, volgens zijne

eigene uitdrukking, zekeren brief in het 1e hoofdstuk *ingelascht*.

Had hij voor *ingelascht* geen meer passend woord kunnen gebruiken? — Wat beteekent *lasschen*, en wat wil *inlasschen* eigenlijk zeggen?

Wanneer zegt men, dat iemand eene zaak *op touw* of *op het touw* zet, en hoe zijn we aan de uitdrukking: *op het touw zellen* gekomen? — Wanneer zegt men, dat iemand *vlug van stapel loopt*, dat hij *op zwart zaad zit*, dat hij *aan layer wal is geraakt*, dat hij *met de kousen op 't hoofd terug-komt*, dat hij *in den pekel zit*, dat hij iemand *de loef afsteekt*? — Kunt gij van die spreekwijzen den oorsprong opspreken?

Men spreekt van *een vloed van woorden*, *een stroom van ongerechtigheden*, *een berg van bezwaren*, enz. Waarom doet men dat?

Er ontsloop weleens een rappe gast uit het kasteel, met brief of boodschap van Heraugière, op ontzet aandringend bij de zijnen; maar het bleef altijd onzeker, of hij de opmerkzaamheid des vijands kon ontgaan en tot Holland doorkomen. In die onzekerheid mocht de naaste waarheid niet aan de vrienden vertrouwd worden, uit vrees van de vijanden maar al te goed in te

lichten. Tijding van buiten, of uit het Vaderland kwam niet meer tot den bevelhebber van Hoeij. Hij moest gelooven vergeten of opgegeven te zijn door wie de naasten waren om hem hulp te bieden.

Mevr. BOSBOOM-TOUSSAINT, Het
Beleg van Hoeij.

Wat is een *rappe gast*? — Bestaat er verband tusschen de beteekenis van *rap* en *reppen* in een zin als deze: »Bataafsche maagden *rept* u wat»? — Maar wat beteekent *reppen*, als men zegt: Hij *repte* er in 't geheel niet van? — En wat bedoelt men met *het onge-repte woud*? — Toon aan, dat de ww. *uitgaan* en *doorkomen* nog andere beteekenissen kunnen hebben. — Wat verstaat gij door *de naaste waarheid*? — Wanneer zegt men dat iemand *opgegeven* wordt? — Andere beteekenissen, waarin *opgeven* voorkomt. — Wie waren de *naasten* om Héraugière hulp te bieden? — Wijs nu nog de bijw., voegw. en voorz. uit dit fragment aan. — Wat is een *fragment*?

Aan al wat aamt, volop de weldaad plegen,

Dat, schoone zon, dat kan ik niet. TOLLENS.

Wat valt hier op te merken aangaande 't gebruik van 't ww. *plegen*? — Wat beteekent de uitdrukking *al wat aamt*, en hoe komt men er aan?

Breng de ww. *oproepen*, *inroepen*, *uitroepen*, *aanroe-*

roepen, herroepen, beroepen in zinnen te pas. — Handel evenzoo met *bedenken, verdenken, indenken, overdenken, doordinken, uitdenken* en *nadenken*. — Nog met *verkoopen, aankooopen, inkooppen, uitkooppen, afkooppen, opkooppen*.

Vanwaar zijn de uitdrukkingen *moederziel alleen* en *moederzalig alleen* afkomstig?

Bij alle singen, seggen, lesen
 Wil Jacob tegenwoordigh wesen,
 Maar allom weet hij 't best bescheit,
 Allom berispt hij dien of desen;
 Ick haet sijn tegenwoordigheid. HUYGENS.

Welke dubbele zin ligt er in den laatsten regel van dit sneldicht? — *Hij weet alom het best bescheid*: wat wil dat zeggen? — Welke synoniemen heeft 't bijv. nw. *bescheiden*? — Wanneer doet men iemand *bescheid*? — Wanneer heeft men iemand ergens *bescheiden*?

De rechter handelt wijs, die veel quaetdoenders spaert,
 Om een onnoosle ziel te vrijen van het zwaert.

VONDEL.

In welke beteekenis komt hier 't woord *sparen* voor? — Wat bedoelt de dichter hier met *een onnoosle ziel*? Beteekent 't soms ook iets anders? — *Iemand van het zwaert vrijen*, wat is dat?

Maar o wat keek de Sultan fel,
 En Robbert op zijn neus!
 »Nu, zei hij, nu! verstoor u niet:
 Het was maar om de leus.” —

BILDERDIJK.

Wat beteekent de laatste regel van dit couplet? —
 Hoevele en welke beteekenissen heeft 't woord *leus*? —
 Mag het woord *nu* hier tot de bijw. gerekend worden?

Men spreekt somtijds van *dichterlijke vrijheden*; wat bedoelt men daarmee? Heeft TOLLENS in 't volgende couplet ook van eene dichterlijke vrijheid gebruik gemaakt?

Jongen, als ik 't oog wil sluiten
 En de rust na d'arbeid wacht,
 Houdt uw beeld den slaap er buiten
 En ontwaakt mij elken nacht.

Is er van de Midden-Nederlandsche uitdrukking *in rechter trouwen*, die *in waarheid* beteekent, ook iets in 't Nieuw-Nederlandsch overgebleven?

't Is waar, wij kennen 's mans bedrijf:
 Het berghen van de kielen
 Was 't Lerghen van zijn eigen lijf,
 Daer zooveel helden vielen;

Daer hij de doodt den rugghe boodt,
Met wiecken aan zijn hielen.

VONDEL, Palamedes.

In welke beteekenis komt 't ww. *bergen* hier tweemaal voor? — Welke figuur bezigt de dichter, wanneer hij in plaats van *schepen kielen* zegt? — Kent gij meer zulke figuren? — Wat beteekent de uitdrukking: *De helden zijn gevallen?* — Wanneer biedt men den dood den rug? — En waarom voegt VONDEL er bij: *Met wiecken aan de hielen?* — Wat zegt men van iemand, die 't grootste gevaar trotseeren durft? — Welk woord is *daer* in den 4en en welk woord in den 5en regel? — Waarom is het woord *dood* thans mannelijk?

Op welke wijze zijn onze lidwoorden ontstaan?

Verklaar de volgende uitdrukkingen.

Wilde gramschap.	Vrome wenschen.
Snijdende bitterheid.	Eene ongeduldige beweging.
Zwijgende instemming.	Een vleeschelijke duivel.
Natuurlijke grenzen.	Een bang voorgevoel.
Ingespannen arbeid.	Eene ziekelijke prikkelbaarheid.

»Wat een kind leert, moet 't goed leeren.» Dat is waar, doch smeden bestaat wel in 't slaan op één en

't zelfde aanbeeld, maar niet op één en 't zelfde stuk ijzer. Los en Vast.

Beproof het bovenstaande te verklaren. — In welken nv. staat elk van de hier genoemde zelfst. nw.?

Kent gij uitdrukkingen, waarin de superlatief *jongste* de beteekenis heeft van *laatste*? Of wordt zij altijd in dien zin gebezigd?

Verklaar den volgenden versregel van TOLLENS:
»'t Gevaar is keurtoets van den moed.»

Valt er ook iets op te merken bij 't gebruik van uitdrukkingen als de volgende?

De Vaderlandsche geschiedenis. De Hollandsche duinen.
De Nederlandsche grenzen. De Zeeuwsche koorts.

Bestaat er verschil in de beteekenis tusschen elk paar van de volgende zinnen?

Van deze vier teekeningen is de tweede de leelijkste.
Van deze vier teekeningen is de tweede de minst fraaie.

De koetsier is niet slechter dan de huisknecht.
De koetsier is even goed als de huisknecht.

Hij bemint mij even min als u.
Hij bemint mij even weinig als u.

Verklaar onderstaande zinnen en ontleed ze daarna.

1. »Der menschheid beste studie is de mensch.»
2. »Des rechts uitroijer is onwaardigh 's rechts wêldaden.»
3. »Onnooslen te betijghen is kleine kunst, en die geen brave heeren past.»

Geef eene korte verklaring van de volgende spreekwoorden.

1. Hij draagt water in de eene, en vuur in de andere hand.
2. Hij stond voor een heet vuur.
3. Hij loopt zich het vuur uit de schoenen.
4. Hij laat de boter in het vuur loopen.
5. Iemand 't vuur na aan de schenen leggen.

Weet gij ook, waaraan dit laatste spreekwoord zijn ontstaan te danken heeft?

Sterren.

Den hemel spreeckt Gods eer en ik verstae die spraek
Maer segg' ick als ick door die spraek aan 't spreken raek
Schoon' oogen van den nacht ontallicheit van lichten
Te veel om leegh te staen te weinig om te lichten
Waar' uwe spraek mijn spraek mijn eerste vragen waar
Wat doet uw leger en tot wiens dienst staet het daer.

Plaats in dit sneldicht de teekens, ontleed den 1en versregel en breng 't geheel vervolgens in proza over.

Mogen beteekent in 't Midden-Nederlandsch geregeld *kunnen*. Bestaat er in 't Nieuw-Nederlandsch nog een woord, waarin die beteekenis ligt opgesloten?

Beproof de volgende verzen uit den Esmoreit in hendaagsch Nederlandsch over te brengen.

Platus meester, desen raet-es-goet.
 Gaet henen ende haest u metter vaert,
 Ic wille dat ghi niet en spaert,
 Nemt scats ghenoech in uwen ghewelt
 Metter ghisschen onghetelt,
 Ende brinct mi den jonghelinc,
 Dies biddic u boven alle dinc,
 Ende en spaert daer ane ghenen cost,
 Want ic hebbe soe groten lost
 Dat ic den jonghelinc soude bescouwen.

Welke beteekenissen heeft 't voorvoegsel *ver* in de volgende werkw.? Vertrekken, verjagen, verstooten, verleggen, verplanten, verhuizen, verlossen, verschrikken, vervullen, verbranden, vergrooten.

Een nieuwe loopkring is voor heel deze aard begonnen!
 Uit kool- en ijzermijn ontsprongen haar de bronnen
 Van snelheid, macht en licht. Het helle koolvuurgaz
 Vervangt de tinteling van 't *maagdelijke wasch*.

Het *zeegevaarte* voelt *zijn ingewanden* leven,
 En roept geen *drijfkracht* meer van buiten, om te
 (zweven.

Ja meer! *de vrije zee*, waarin de stoomboot zwemt,
 En 's *aardrijks vaste korst* in *ijzren band* geklemd,
 Waarop de spoor trein gonst, *wedijveren* met elkander.

I. DA COSTA.

Verklaar eerst 't cursief gedrukte en breng vervolgens dit fragment in proza over. Ontleed: Uit kool- en ijzermijn ontsprongen haar de bronnen van snelheid, macht en licht. — Wat merkt gij op omtrent de spelling van 't subst. *wasch*? — Zijn *macht*, *licht* en *korst* stam- of afgeleide woorden? Waarom?

Vorm zinnen, waarin de ww. *dagen*, *indagen*, *opdagen*, *uitdagen* en *verdagen* voorkomen.

Hoe quam 't, dat Amsterdam zoo gramm was,
 En waarom was 't niet voor den prins?

In seven woorden gaet veel sins:

Omdat de prins voor Amsterdam was.

Van wien is dit punt dicht? Geef er eene verklaring van. Welke *metonymia* komt er in voor?

Nonuū in annum prematur.

Richting. Verdienstelijk. Doel.

Subjectief. Objectief. Later.

Vroeger. Verbeelding. Gevvel.

Oefening. Bilderdijk. Fictie.

Prulpoëet. Lauweren. Dictie.

Warmte. Gewrongen. Model.

Aanleg. Geen aanleg. Erraten.

Meesterstuk. Platen. Geen platen.

Letter en bandjen zijn wèl. **BEETS.**

Ziedaar, volgens Dr. POLAK, Tijdsp. Aug. 1869, de stereotypen, die de ingrediënten waren van elke resencie. — Begrijpt gij die uitdrukking van Dr. POLAK? — Maar beproef nu ook eene verklaring van de door BEETS genoemde Stereotypen te geven. — Met welk doel behoort een werk gerecenseerd te worden?

Toon in zinnen aan, dat gij de beteekenis van onderstaande uitdrukkingen begrijpt.

Een verblijdend verschijnsel. Kwade trouw.

Een geoefende smaak. Een boos opzet.

Een helder betoog. Een open karakter.

Een rondborstig man. Blinkende slavernij.

Het eeuwenheugend begirtsel. Een heerschend beginsel.

Beproef eene verklaring te geven van de volgende woorden.

Object, subject, objectiviteit, subjectiviteit, naïf, individualist, pantheïst, idealist, realist, scepticisme, scepticus, sophist, socialist, geologie, paleontologie, physiologie, psychologie, liberaal, radicaal, banaal, fataal.

Waarom staat het terugwerkend voornw. in de volgende voorbeelden ten onrechte?

»Gelijck de zwaere wateren zich naer beneden snellen.» (DE DECKER.)

»In 't midden van de helden stak 't Prinslijk hoofd zich uit.» (BILDERDIJK.)

»De ijzel kleeft zich aan hun lompen.» (TOLLENS.)

»Zondaren, wier schuld zich dagteekent van het eerste oogenblik hunner zedelijke ontwikkeling.» (BORGER.)

Wie was hij? Waar was 't licht zijn oogen opgegaan?
 In welk verwijderd oord had eens zijn wieg gestaan?
 Zijn krijgers noemden hem slechts Arnold; langs de baren
 Joeg die geduchte naam aan elk den dood in de åren,
 Die aan de heldre kim zijn bloedroode oorlogsvlag
 Met onontwijkbre vlucht zich dreigend nad'ren zag.
 Maar nimmer had zijn mond aan een der tochtgenooten,
 Bij 't schuimen der bokaal, de duistre borst ontsloten.
 Geen toon klonk uit zijn mond, sinds menig jaar en dag,
 Dan 't koud bevelwoord van herroeploos krijgsgezag.

H. A. MEIJER, De Boekancier.

Ontleed: Waar was 't licht zijn oogen opgegaan? Van welke soort van tropen is in dezen zin gebruik gemaakt? — En van welke in den 2en regel van bovenstaand fragment? — Van welk woord is *verwijderd* afgeleid? — Wat beteekent de uitdrukking: Er ontstond *verwijdering* tusschen die beide vrienden. — Bestaat er overeenkomst en verschil tusschen de beteekenis van *verwijden* en *verwijderen*? — *Zijn krijgers noemden hem slechts Arnold*. Plaats in dezen zin 't woord *slechts* achtereenvolgens vóóraan, vóór *noemden* en vóór *hem*. Geef 't onderscheid tusschen de aldus gevormde zinnen op. — Tot welke soort van woorden behoort *slechts*? — Is het een *stam-* of een *afgeleid* woord? — Kunt gij van al de afgeleide woorden in dit fragment de afleiding opgeven? — Weet gij waarom de oorlogsvlag *rood* en de vredevlag *wit* is? — Wat verstaat men eigenlijk door een *oorlogsvlag* en een *vredevlag*? — Kent gij meer woorden, die met *oorlog* zijn samengesteld? Ook met *vrede*? — Kunt gij hunne beteekenis opgeven? — Zijn de woorden *oorlog* en *vrede* enkelvoudig of samengesteld? — Vorm zinnen, waarin 't subst. *vlucht* telkens eene andere beteekenis heeft. — Handel ook zoo met 't woord *tocht*. — Bestaat er ook eenig verband tusschen de beteekenis van *genooten* in *tochtgenooten*, *landgenooten*, *deelgenooten*, enz. en 't ww. *genieten*? — Zijn er, behalve de reeds genoemde, nog andere tropen in dit fragment aan te wijzen? — Waarom wordt een zelfst. nw., achter 't onbep. telw. *menig* geplaatst, in 't enkelvoud genomen, terwijl men 't meerv.

bezigt achter de onbep. telw. *weinig, veel, enkele, ettelijke*, enz.? — Is 't ww. *herroepen* transitief of intransitief? Wat beteekent het? Bestaat er verband tusschen de beteekenis van *roepen* en *herroepen*? — Zoudt gij den oorsprong van dit laatste woord ook kunnen opsporen?

De heilige justitie heeft scherpe ooren en lange armen en mijn hoofd past mij nog altijd goed genoeg op mijn schouders.

Hoe is men er toe gekomen om de justitie *heilig* te noemen? — Wat wil 't zeggen, dat zij *scherpe ooren* en *lange armen* heeft? — Welke woordfiguur is hier dan gebruikt? — Bestaat er verband tusschen de beide deelen, waaruit bovengenoemde zin bestaat? — Welke woorden zijn *nog, altijd, goed* en *genoeg*?

• **BILDERDIJK** en sommige letterkundigen met hem, schrijven *gantsch, thands, ontfangen*. Waarop gronden zij die spelling, en wat is er tegen aan te voeren?

Vanwaar is de spreekwijs *lont ruiken* afkomstig, en wat geeft zij te kennen?

Nelly (in Schimmels roman *Lady Carlisle*) is eene voortreffelijke psychologische studie, nu en dan een weinig fantastisch, niet altijd volkomen waarschijnlijk, doch nooit volstrekt onmogelijk en in den regel zuiver gedacht.

C. BUSKEN HUET, *Litterarische Fantasiën. II.*
Geef hiervan eene duidelijke verklaring.

Prijst vry den Nachtegael,
Als hy uw menighmael
Verlust; en schatert uyt:
Een zingend veedertje en een gewieckt geluyt,
Wiens quinckelere zoet
De oore luystre doet
Gauw, na het tiereliertje
Der vlugge luchtigheyt van 't oolijk vrolijk diertje!

M. TESSELSCHADE.

Beproof eens, om den inhoud dezer strophe zoo kort mogelijk met uwe eigene woorden terug te geven. — Mag 't bovenstaande den naam van zoetvloeiende poëzie dragen? — Kunt gij dichters noemen, wier poëzie met recht liefelijk, welluidend, zacht en zoetvloeiend mag genoemd worden? Hebben onze poëten ook stukken vervaardigd van een geheel andere aard? — Bezit onze taal woorden, die bij ons terstond 't denkbeeld van kracht, geweld, woede, ruwheid, hartstocht enz. opwekken?

Wat beteekent de volgende vraag, die we aantreffen in »Het beleg van Hoeij'', van Mevr. BOSBOOM-TOUSSAINT?
 »Moeten we ons van hem (Héraugière) afwenden met een vraagteeken?"

Wat verstaat men door de *geschiedenis* van een woord?
 Kent gij dan de geschiedenis van de volgende woorden?
Geschiedrol, zegekoets, denken, brengen, vreemd, arrenmoede, dagvaardden, kortswijl.

Breng de volgende werkw. in goede zinnen te pas, en zie of sommige niet meer dan ééne beteekenis hebben: Afleggen, gronden, doorgronden, onthouden, afstrijden, staven, betrekken, verdoen, berusten, uitloopen, matigen, aanmatigen, innen, uiten, afsteken, aanspreken, aanzetten, betooveren.

Wat is een *type*, een *ideaal*, een *parasiet*, een *parvenu*, een *philantroop*, een *misanthrop*?

Wat is eene *utopie*, en waaraan heeft dit woord zijn ontstaan te danken?

Mijn paard gaat slijten, dat men 't ziet;
 Het eet en drinkt, en anders niet:
 Wat reden is hier uit te delven?
 't Vergaat, omdat het niet vergaat;
 Wat raad? — De pleister ligt op straat: —
 Verstaat gij 't niet? — 't Verstaat zich zelve.

Wat beteekent de uitdrukking: *mijn paard gaat slijten*? Is *slijten* en *slijpen* 't zelfde? — Heeft *slijten* nog andere beteekenissen? Welk woord is *dat* hier? Waartoe dient het dubbele punt achter den tweeden regel? Wanneer *delft* men een reden *uit*? Kan dat ook anders worden uitgedrukt? Wat beteekent 't eerste *vergaat*? En 't tweede? Is de uitdrukking: De pleister ligt op straat, 't antwoord op de vraag: »Wat raad»? — Welke beteekenis heeft 't eerste ww. *verstaat* hier? Waarvoor staat 't pers. voornw. 't, in de vraag: Verstaat gij 't niet? in de plaats? — En 't tweede pers. voornw. 't? Begrijpt gij nu, wat de tweede helft van den laatsten regel beteekent?

Bestaat er verschil tusschen »*wellevenskunst*» en »*wellevendheidskunst*»?

De zachtgewiekte zefierstoet
 Was ingesluimerd, of vergat
 Door 't loof te dartlen en den vliet
 Te rimplen; zelfs het popelblad
 Brak trillende de stilte niet, —

Of ruischte 't lover soms, — het scheen
 (Zoo zacht was 't) als bewoog 't alleen,
 Opdat de ruste, die het schond,
 Geen schrikbren doodslap zou gelijken,
 Maar 't sluimren van het Leven blijken;
 Opdat geen huivring 't kalm gemoed
 Zou kwellen, want in zulk een stond
 Moet alles weelde zijn en zoet.

N. BEETS.

Breng de eerste vijf regels van dit fragment in proza over. Wat beteekent de uitdrukking: het popelblad brak de stilte niet? — Kan de *stilte* dan *gebroken* worden? — Men zegt ook: hij brak zijn woord; wat wil dat zeggen? — Is het werkw. *bewegen* in 't 7de vers in eigenlijken of in overdrachtelijken zin gebezigd? — Vorm zinnen, waarin het in overdrachtelijke beteekenis gebruikt wordt. — Welk woord is *of* in 't 6de, en *als* in 't 7de vers? Wat beteekent *weelde* in 't laatste vers? Kent gij de afleiding van dit woord? Of zou 't een stamwoord wezen? — Als gij dit fragment leest, zegt ge ongetwijfeld: Dat is schoon, dat is prachtig. Maar kunt gij nu ook aantonen, waarin die schoonheid gelegen is?

Welk verschil in beteekenis bestaat er tusschen:
 het moedig paard en het moedige paard.
 mijn lief kind » mijn lieve kind.
 het Belgisch volk » het Belgische volk.

zijn oud huis en zijn oude huis.
 dit nieuw gewaad » dit nieuwe gewaad.

»De poëzie is de taal der verbeelding, gelijk het proza die van het verstand is: de poëzie spreekt tot het gevoel door beelden, het proza tot het verstand door juiste redeneeringen.»

Bestaat het onderscheid tusschen *proza* en *poëzie* daar werkelijk in?

De spinster, die met hart en ziel
 Haar hut eerst laat betreft,
 Gevoelt een doodsangst in de ziel
 Als zij 't gedrocht ontdekt.

TOLLENS, De oude boer en zijn zoon.

Wanneer zegt men, dat iemand iets *met hart en ziel* doet? Wanneer *betrekt* men zijn hut? Kan men dat ook *met hart en ziel* doen? Wat is een *gedrocht*? Bestaat er verschil tusschen *ontdekken* en *uitvinden*? Zeker schrijver zegt ergens: »Wetten worden niet *uitgevonden*, zij worden *ontdekt*. Wat kan hij daarmee bedoelen? Welk woord is *eerst* in den 2den regel van dit couplet?

Breng de volgende uitdrukkingen in goede zinnen te pas:

Ungedwongen beleefdheid.	Eene ongezochte gelegenheid.
Een onbegrijpelijk zwijgen.	Eene donkere beschouwing.
Bekrompen redenen.	Conventioneele vormen.
Een gezocht boek.	Genadige goedkeuring.
Eene gezochte verontschuldiging.	Eene stilzwijgende voorwaardig- de.

De spaansche kraack en was met ballast niet ghelaan,
 Maar met Jan gatten, dier niet op de vaart verstaan.
 Sij dwarlen in de zee met neerghestreeke seylen,
 En weten star noch grondt te schieten noch te peylen.
 De kracht van de magnéet en wasser niet bekent,
 En niemant was van haar de dolle zee ghewent.
 Voorts kompter bruysent an een schip vol ruekeloosen
 En Godt vergeten guyts, van schuimers en matroesen,
 Die klampen hem anboort en legghen hem een laagh
 Gheschuts ter zijen in en raken soo voort slaagh.

BREEDERÓ.

Wat verstaat een zeeman door *ballast*? Komt dit woord ook in overdrachtigen zin voor? — Wat zijn *Jan gatten*? — Wat beteekent 't woord *dier* in den tweeden regel? Op welke wijze zoudt gij den inhoud van den 3en en 4en regel zoo kort mogelijk teruggeven? — Is *er* in *wasser* een bijw. of voornw.? Wat hebben we hier door *ruekeloosen* te verstaan? — En door een *Godt vergeten guyt*? Heeft 't woord *guit* ook thans nog die ongunstige beteekenis? — Zijn er meer woorden in onze taal, wier beteekenis na ver-

loop van tijd veranderd is? — Wat zijn *schuimers*, *zeeschuimers* en *schuimloopers*? — Wat verstaat men in overdrachtigen zin door *het schuim*? En hoe is 't aan die beteekenis gekomen? — Wat beteekent de spreekwijze: *Iemand aan boord klampen* en *iemand een laag leggen*? — Welk woord is voort hier?

Wat verstaat men door de groote vragen van den dag? Wanneer stelt men die vragen zuiver? — Wanneer noemt men de dingen bij den waren naam? — Wanneer heeft iemand den moed zijner overtuiging?

Hoe denkt gij over onderstaande definitie van »Letterkunde»?

»Letterkunde is de kennis van het tafereel der geestontwikkeling des menschen, voor zooverre die zichtbaar is in de wijze, waarop het beschaafde deel eener natie hare denkbeelden in proza of poëzie weet voor te dragen.»

Geef eene verklaring van de volgende, veel voorkomende woorden: Brochure, project, pessimist, sectaris, fermiteit, emancipatie, homologatie, occupatie, gratie, falsaris, humaniteit.

Hebben de Engelschen niet uit de steenkolenmijnen het grootste industrieele rijk opgetrokken, dat de wereld ooit heeft gekend? Van het stormachtige kanaal en den oceaen, die hunne krijtrotzen bespoelt en bedreigt, hebben zij bruggen gemaakt, die hun ondernemingsgeest te hulp komen en langs welke zij geheel de wereld beheerschen. Water, lucht en vuur zijn de hoofdbestanddeelen van Englands grootheid, en zelfs de partijdigst gestemde moet bekennen, dat onze overburen deze elementen weten aan te wenden, andere volken tot beschaving, en dat zij er macht, voorspoed en comfort uit weten te trekken, die haar den naam van de meest practische natie der wereld waarborgt.

S. J. VAN DEN BERG.

Wat verstaat men door *industrie*? Welke woorden zijn er van afgeleid en wat beteekenen zij? Wat is nu een *industriëel rijk*? Wat is *ondernemingsgeest*? Kunt gij andere wordeer noemen met *geest* samengesteld of er van afgeleid? — Wanneer is iemand *partijdig gestemd*? — Wat is *comfort*? Waarom wordt 't Engelsche volk eene *practische* natie genoemd? Kent gij andere volken, die dezen naam ook verdienen? Behoort ons volk er ook toe? — Komen er ook tropen in dit fragment voor? — Weet gij wat eene *hyperbola* is, en wordt die woordfiguur hier ook aangetroffen?

Onder de Spanjaardt zaaten de burghers neeringloos, mits de belemmering hunner haaven en stroomen: de boeren op een schup, mits de doortoghten en inlaaghen, het ruiten en rooven der soldaaten en vrijbuiteren, zoo van d'een als van d'andre zijde. 'Twelk, neevens d'onvrijheit van Godsdienst, die gewesten ontvolkte, jaaghende honderden van huisgezinnen naa Hollandt en Zeelandt toe: daar de berooyde de voorburghen dapper deden uitdijghen; de welgestelde steeden zulx propten, dat men haare vesten moest uitleggen. Met het verlopen der luiden, bleeven de hooven ongehaavent, de landen ongebouwt.

HOOFT, Ned. Historiën.

Welk woord is *mits*? Wat kunt gij er hier voor in de plaats zetten? Door welke woorden kan 't thans vervangen worden? — Wat zijn *berooiden*? Wat is *uitdijghen*? Welke beteekenis heeft *dapper* hier? — Wat hebben wij hier door *vesten* te verstaan? Heeft 't niet dikwijls eene uitgebreide beteekenis? Wat beteekent *het verlopen der luiden*? 't *Verloopen van 't getij*? *Het verlopen van de nering*? En wat: *de schroef is verlopen*? Welke beteekenis heeft 't woord *havenen* hier; en wat verstaat men er thans door? — Zeggen we ook, dat de landen *ongebouwd* blijven liggen? — Beproof nu dit fragment uit de Nederl. Historiën in hedendaagsch proza over te brengen. — Waardoor kenmerkt zich het proza van HOOFT?

Die kromme sabels van den Moor,
 Die stonden hem niet aan,
 Hij was een Christen in zijn hart,
 Hij mocht geen Halve maan.

BILDERDIJK.

Waarom stonden de kromme sabels van den Moor hem nu niet aan? — Om welke reden heeft B. 't woord *die* herhaald? — Wanneer zegt men dat iemand *een Christen in zijn hart* is? — Wat beteekent de laatste regel? — Wat valt hier omtrent 't ww. *mogen* op te merken? Wat is eene *satire*? Zou dit couplet ook eene satire zijn? Waarop?.

Want waerheit (dat's al oud) vindt nergens heil noch
 (heul,
 Dies acht men hem voor wijs die vinger op den mond leit,
 O kon ik ook de kunst: maar wat op 's herten grond leit,
 Dat welt me naar de keel: ik word te stijf geparst,
 En 't werkt als nieuwe wijn, die tot de spon uitberst.
 Zoo 't onvolmaektheit is, 't mag tot volmaektheit dijen
 Van dees rampzalige en beroerelijke tijen,
 Waarin elk grabbelt, tot zijns naasten achterdeel,
 Schrijf andren toe, en schuift op hen den schult van
 ('t scheel.

VONDEL, Roskam.

Welke beteekenis heeft 't eerste vers van dit fragment? Waartoe dient de tusschenzin: *dat's al oud*? Wat beteekent 't woord *heul*? Is *heulen* er van afge-

leid? — In welke beteekenis komt in 't 2e vers 't ww. *achten* voor? — Wanneer zegt men dat iemand *den vinger op den mond legt*? En wanneer legt iemand den vinger op de *wond*? — Waarom is *mond mnl.* en *wond vr.*? — Welke kunst wenschte de dichter nu te verstaan? Welk figuur is *'s herten grond*? Welke is de oorspronkelijke beteekenis van *dijen* of *gedijen*? Wat zijn *beroerelijke tijen*? — Wat zegt men thans in plaats van *achterdeel*? Wat staat er tegenover *achterdeel*? — Wat beteekent de uitdrukking: *iets aan anderen toeschrijven*? — Welke beteekenis heeft *scheel* thans, en welke bij VONDEL? — Welke substantieven hebben bij VONDEL een ander geslacht dan bij ons?

Verklaar onderstaande uitdrukkingen:

Blinkende onbeduidendheid.	Een dood kapitaal.
Blinkend slijk.	Een ingeworteld kwaad.
Hoffelijke vormen.	Eene brandende vraag.
Een bewegelijk gelaat.	Eene gewaagde stelling.
Bescheidene behoeften.	Een heusche lach.

»O nacht, wiens doncker kleet beschaduw't alle menschen, Zoowel die heerlijk zijn, als die om noodtdruft wenschen.»

Welke beteekenis heeft 't adj. *heerlijk* hier, en waaruit maakt gij dat op? Wat is *noodtdruft* en hoe komt 't woord aan die beteekenis? — Wat valt hier op te merken aangaande 't gebruik van 't ww. *wenschen*?

Wat verstaat gij door natuurlijk geslacht bij de substantieven, en op welke wijze wordt het uitgedrukt?

Wat verstaat men door Epische, Lyrische en Dramatische poëzie? — Bezit onze letterkunde voorbeelden van deze drie dichtvormen? — Dr. J. TEN BRINK zegt, dat de Didaktische poëzie geen poëzie bevat. Op welken grond doet hij dat? — Zijn u ook voorbeelden van deze dichtsoort bekend?

Dirck was mijn Advocaet, en, of ick péep of songh,
 En of ick sprack of sprongh,
 Voor pleiten en voor praten
 Most ick hem in een weeck, 'k weet niet hoeveel Ducaten:
 Dirck heeft een gauwe, ja, hij heeft een gouwe tongh.

HUYGENS.

Van welk ww. is *peep* afkomstig? Kent gij meer ww., die voorheen sterk werden vervoegd, doch thans gelijkvl. zijn? Welk woord is *of* hier telkens? Wanneer *pleit* men voor iemand? Is er uit den 4en regel niet een woord weggelaten? Wanneer zegt men dat iemand een *gauwe* tong heeft? Maar wat bedoelt HUYGENS nu met een *gouwe tongh*?

Beproef 't volgende fragment uit 't Rolantslied in 't Nieuw-Nederlandsch over te brengen.

Doen sprac te Roelande Olivier :
 »Wi hebben luttel hulpen hier;
 Twine blaest ghi den horen?
 Ons heer die coninc sout hooren,
 Ende sal ons te hulpen comen,
 Als hi den horen heeft vernomen.»
 Doen sprac Roelant die grave :
 »In wilre niement lachter ave;
 Want het waer een vule ding,
 Dadic dus comen den coninc,
 Dats onse viande niet en wisten;
 Si soudent tier in quader listen,
 Wanneer si hadden vernomen,
 Dat mi van blootheiden waer comen.»

Wanneer voert een dichter heerschappij over den vorm? Bestaat de grootste verdienste van een dichtstuk in den onberispelijken vorm?

De eentonigheid in den stijl der gebouwen te Londen zou bijna onverdragelijk zijn, als het klimaat haar niet een weinig te hulp kwam. De Londensche rooken mistatmosfeer schenkt vergoeding voor het gebrek aan oorspronkelijke denkbeelden bij de architecten. Zij geeft de gebouwen eene eerbiedwaardige antieke kleur.

V. D. BERGH.

Wat verstaat men door den *stijl* van een gebouw?

Wat bedoelt men, als men van iemands *stijl* spreekt? Hoevele soorten van *stijl* kent gij? — Wat zijn *oorspronkelijke denkbeelden*? — Hoe noemt men denkbeelden, die niet oorspronkelijk zijn? — Wanneer noemt men een voorwerp *antiek*? Is *oud* en *antiek* hetzelfde? — Wat verstaat gij door een *klassiek* werk? Kunt gij ook *Nederlandsche, klassieken* noemen? — Behoort de *Camera Obscura* er ook toe? — Wordt 't woord *kleur* niet soms in overdrachtigen zin gebezigd?

Ontleed :

Maar steeg de nood en krom 't gevaar, —
 Der kerk, beschermd door 's Heeren Geest,
 Is 't bloed van iedren martelaar,
 Een kostelijk, vruchtbaar zaad geweest.

C. W. v. D. POT.

Beproof deze vier verzen in proza over te brengen.

Nu klinkt de bazuin en de strijdkreeten galmen,
 De bloedige worst'ling vangt aan.
 Nu wuift de godin der victorie haar palmen, —
 Nu wandelt de Doodsengel rond door de halmen,
 En maait met zijn sikkel in 't graan.

C. W. v. D. POT.

Wat is een *bazuin*? Wat zijn *strijdkreeten*? Kent gij nog andere woorden met *strijd* samengesteld of er van afgeleid? Verklaar ze en vorm zinnen, waarin ze

voorkomen. — Waartoe zijn het klinken der bazuin en 't galmen der strijdkreeten 't teeken? Is dan de 2de regel van dit couplet niet overbodig? — Wat beteekent de 3de regel? In welken zin komt hier 't woord *palmen* voor? — Beproof eene beknopte verklaring te geven van den 4den en 5den regel. — Hoe komt de dichter hier aan de metaphoren *halmen* en *graan*? — Denk eens na of ze hier volkomen juist gekozen zijn. — Is er verschil tusschen de beteekenis van *godin* en *godes*, van *zangster* en *zangeres*?

Vereischen de volgende vragen 't zelfde antwoord? Waarom lacht gij? en Waar lacht gij om?

Maar wat is nu dit drangmiddel bij een volk, dat zijn bestaan verloren heeft? De vroegere roem der vaderen en des volks is een verwijt, gelijk de voormalige voorspoed het drukkende eener tegenwoordige armoede levendiger voelen doet. De schaamte vindt nieuwen grond tot het ontwijken van onaangename herinneringen, in de achterdochtige wetten des onderdrukkers, voor wien het noemen zelfs van een edeler voorgeslacht te gevaarlijk schijnt; en de roem van den Dichter en Kunstenaar kan zich nu alleen hechten aan de verheffing des vreemden overheerschers, dat is, aan de schande van zijn land.

J. M. KEMPER.

Wat onderscheid is er tusschen een *drangmiddel* en een *dwangmiddel*? — Wat is een *volk*, dat zijn bestaan verloren heeft? — Kunt gij zoodanige volken noemen? — Ook zulke, die hun bestaan naderhand terugkregen? — Waarom is de vroegere roem der vaderen een verwijt voor een volk, dat opgehouden heeft te bestaan? — Kan 't ook een verwijt voor nog bestaande volken zijn? — Wanneer wordt iets *levendig gevoeld*? — Wat beteekent 't, dat men tot deze of gene onderstelling of beweesing *nieuwen grond* vindt? — Wat is *achterdocht*? Waarvan is 't woord afgeleid? Wat zijn *achterdochtige wetten*? Welke beteekenis heeft *wetten* als werkw.? — Waarom tracht de onderdrukker van een volk de herinnering aan een roemrijk voorgeslacht te doen verdwijnen? — Waarom zocht Napoleon I de Nederlandsche taal door de Fransche te doen vervangen, en om welke reden handelt de Russische Keizer op dezelfde wijze met de Poolsche taal? — Kunt gij mannen noemen, die gedurende de Fransche onderdrukking met kracht en vuur op de beoefening onzer moedertaal bleven aandringen? — Begrijpt gij nu ook de beteekenis van de uitdrukking: »*De taal is gansch het volk?*» — Waarin zoudt gij meenen, dat de Dichter en Kunstenaar hunnen grootsten roem behooren te stellen? — Is ieder Dichter ook Kunstenaar? Is ieder Kunstenaar Dichter?

Vorm zinnen, waarin de ww. *twijfelen*, *betwijfelen*, *vertwijfelen* voorkomen. Kent gij ook afleidingen van *twijfelen*?

Apol, op Helikon gezeten,
 Vraegt al zijn heilige Poëten:
 Wat beste en slimste tongen zijn?
 Of waerheit zalig maekt, of schijn?
 Of dwang van vrome Kristenzielen
 Niet strekt om Hollandt te vernielen?
 Of vrijheit niet en was de schat
 Waerom men eerst in oorlog tradt?
 Of ook in welbestierde steden
 Een oproermaker wordt geleden?
 Of huizen plund'ren vesten sticht?
 Of d'eed geen burgerij verplicht,
 En of zich leeraers niet verlopen,
 Wanneer ze dezen bant ontknopen?

VONDEL, Hekeldichten.

Wie is *Apollo*? Wat beteekent de uitdrukking, *dat Apollo op den Helikon gezeten is*? Welke beteekenis heeft *slimste* hier? — Welke figuur is *tongen* in dit vers? — Van welk ww. is *geleden* 't verl. deelw.? In welke beteekenis wordt dat hier gebruikt? — Begrijpt gij de volgende vraag: *Sticht huizen plundren vesten*? — Van welken *eed* is hier sprake? — Wanneer wordt men door iemand of iets *verplicht*? Welke *leeraers* heeft VONDEL hier op het oog? Wanneer *verloopt* een

leeraar zich? — 't *Ontknoopen* van welken *band* bedoelt de dichter? Waarom spelt gij *ontknoopen* met de dubbele *oo*? Bevat 't laatste vers eene *synecdoche* of eene *metonymia*? Zoudt gij een antwoord weten te geven op al de vragen, welke Apollo zijn heilige poëten doet? — Geef op, in welken *nv.* de volgende zelfst. naamw. staan, die in dit hekeldicht genoemd worden: *Helikon, Poëten, tongen, schijn, schat, oproermaker, vesten, burgerij.* — Zeg eindelijk nog, wat een *hekel-dicht* is.

Ontleed den volgenden zin: Onder alle volken was het Vaderland steeds den braven burger dierbaar.

Ook dezen: Ik eerbiedig uwe terughouding — van dit oogenblik aan is mij die heilig. — Wanneer is iets ons *heilig*? Welke woorden zijn van *heil* afgeleid of er mee samengesteld? — Valt er ook iets aan te merken op de spelling van *heiligmaker*, wanneer 't eene zekere soort van koek beteekent?

Daar treedt een bevallig spreker op; alles kondigt hem aan als eenen man van smaak en edele beschaving. Zijn voorkomen en houding zijn de vruchten eener verfijnde opvoeding en vroege verkeerung met de wereld. De juistheid, het gepaste, het bijkans afgemetene in al zijne lichaamsbewegingen, in zijne buigingen, in zijne gebaren, bewijzen het, dat hij zich

op de kunst om bevallig op te treden, met zorg en vrucht heeft toegelegd.

N. MESSCHAERT, Het doel der
Welsprekendheid.

Wat is een bevallig spreker? — Waarom zegt men, dat een spreker *optreedt*? — Wanneer noemt men iemand *een man van smaak*? — Wat verstaat men door *edele beschaving*? en door een *verfijnde opvoeding*? — Welke beteekenis heeft hier 't woord *wereld*? — Is de echte beschaving te verkrijgen alleen door 't verkeer met de wereld? — Wanneer zijn iemands lichaamsbewegingen *juist, gepast, afgemeten*? — Wat valt er vóór en tegen de spelling van *bijkants* te zeggen? — In welken nv. staan *man, vruchten, opvoeding, verkeer*? — Welk woord is *bevallig* in dezen zin: Hij treedt *bevallig* op? — Welk woord is *op* hier? En in: De koek is *op*? — In de volkstaal hoort men soms: »Die winkelier is op.» Wat zou dat beteekenen?

Aenschouwt d'eerwaarde zon, en het bescheiden werken
Der geestige Natuur; dit's schoonheidt in haar kracht.
De kunst is bootserij. Zeght ghy, door 't staadigh merken
Wordt men dit ras gewoon? Zoo doet men ook de pracht.
Of bidt ghy 't Avontuur dat het u wil verlienen
Rijkdom, om landt en lièn te krijgen in vooghdij?
Als men die recht gebruikt, zoo moet men 't ampt bedienen.
En zorg voor andre lièn, dunkt u dat heerschappij?

HOOFD.

Wat verstaat men door 't *bescheiden werken der Natuur*? — Waarom noemt de dichter hier de Natuur *geestig*? — Men spreekt ook van een geestig man, een geestig antwoord, eene geestige teekening; wat wil dit zeggen? — Waarop slaat 't aanw. voornw. *dit* in 't 2e vers? — Wat beteekent de uitdrukking: *De kunst is bootserij*? — Welke synoniemen heeft 't ww. *merken*, in de hier voorkomende beteekenis? — Verklaar: *Zoo doet men ook de pracht*. — In welke beteekenis komt *Avontuur* hier voor? — Wanneer *bedient iemand zijn ambt*? — Ontleed: dunkt u dat heerschappij?

Breng 't volgende fragment uit den roman van den Vos Reinaerde in 't Nieuw-Nederlandsch over.

Reinaert hadde so menich huus;
 Maar die casteel van Maupertuus
 Was die beste van sinen borghen:
 Daer trac hi in, als hi in sorghe
 Ende in node was bevaen.
 Nu es Brune die bere ghegaen
 Dat hy te Maupertuus es comen.
 Doe hi die porte hevet vernomen,
 Daer Reinaert ute plach te gane,
 Doe ginc hi vor die barbecane
 Sitten over sinen staert,
 Ende sprac: »Sidi in huus, Reinaert?
 Ic bem Brune, des coninx bode,
 Die hevet ghesworen bi sinen goden,

Ne comdi niet ten gedinghe,
 Ende ic u niet vor mi bringhe,
 Recht te nemene ende te gevene,
 Ende in vrede vort te levene,
 Hi doet u breken ende raden.

Opgaven naar aanleiding van »Scheeps-praat. uit de Langdichten van HUYGENS :

Wie was Mouring? — Mouring heeft de vrije schepen van de seven-landsche buert veertig jaren gestuert; wat wil dat zeggen? — Hij heeft dat *onbegrepen* en *onbekropen* gedaan. Wat beteekent dat? — Wanneer heeft een schip met *tegen-tij* te worstelen? Wat bedoelt de dichter hiermeê? — Mouring heeft zijn *onverwinlickheit* 't aller ooren gepreit. Verklaar deze uitdrukking. — Ook de volgende: Mouring, die de zee te nauw hiel voor zijn zeilen en zijn want. — Heeft Mouring 't *zand* ook bezeild? — Verklaar nu de eerste 4 verzen van 't 3de couplet. — Wie worden bedoeld met de *reeërs* en *matroosen*? En waarom moest de dichter hier nu juist deze beelden gebruiken? — Waaruit blijkt 't, dat *Reeërs* en *Matroosen* een groot vertrouwen stelden in schipper Mouring? — Dacht de geheele bemanning der vrije schepen zoo gunstig over den schipper? — Wat beteekent 't woord *Zeewort* in 't 4e couplet? — Wie was *moy Heintgje*? — Verklaar: Dutton? wacht, dat most ick schutten, Bin ick anders dien ick bin. — Wien bedoelt hij met den *Baes*? —

Geef de beteekenis op van de volgende woorden uit 't 6de couplet: *klaeren, schut, vrijen, dut*. — *Jauwerliefde mien ick, die van vers op 't kussen vicht*; verstaat gij dat? — Wanneer zegt men tot iemand: »wiljer an?» — Wat zou 't woord *kedaer* beteekenen? — Wat bedoelden de Matroosen en Reeërs, toen ze »*weeran*» riepen? — Wat beteekent 't ww. *peuren*? — Geef eindelijk eene verklaring van de laatste 4 verzen.

Wat verstaat men door *een professor in den dop, een storm in een glas water, een berg, die een muis baart*.

Men zal zijn (d. i. des landmans) ommegang niet zif-
 Zijn huisgoôn niemands wrock bespriet. (ten,
 Men mat hem door veel aenspraecks niet,
 Daer hij beschanst zit met papieren,
 Die door de slaefsche zinnen zwieren. VONDEL.

Welke is de eigelijke beteekenis van *ziften*? — Wat is een *muggezifter*? — Maar wat beteekent *iemands ommegangh ziften*? — Wat zijn *huisgoden*? Welk voorvoegsel is er uit den 3den regel weggelaten? — Wat beteekent *aenspraak* hier? Waarom noemt VONDEL de zinnen *slaafsch*? Zou VONDEL 't woord *zwieren* hier alleen ter wille van 't rijm gekozen hebben? Wat is *beschansen* en waarvan is 't afgeleid?

De sneeuw.

Nu smelt ge *onnaspeurlijk* in 't woelende water
 Maar later maar later
 Dan weeft ge des winters uw *maagdelijke spreij*
 Om akker en wei
 Dan *koestert* gij 't koren
 Dat slaapt in de voren
 En *bakert* het zaad
In schijndoode kiemen onzichtbaar herboren
 Tot vroeg in de lente uw *verrijsnisuur* slaat.

Plaats in bovenstaande verzen de teekens, wijs de
 figuurlijke uitdrukkingen aan, verklaar de cursief ge-
 drukte woorden en zinnen, geef de synoniemen op
 van *nasporen, woelen, koesteren*, en breng 't geheel in
 proza over. — Men spreekt van verwachtingen en wen-
 schen *koesteren*; wat wil dat zeggen? En is hier 't
ww. koesteren niet zeer juist gekozen?

Is er onderscheid tusschen *meesterlijk* en *meester-
 achtig*, tusschen *kinderlijk* en *kinderachtig*? Toon dit
 door voorbeelden aan.

Valt er ook iets aan te merken op 't volgende
 couplet uit 't werk van een onzer hedendaagsche
 dichters?

Eenzaam doolde ik door het boschland,
 Mijm'ring zwom mij door de ziel,
 Maar een onbepaalde mijmring,
 Tot mijn oog op eens met aandacht
 Op een zwerm van mugjes viel.

Is 't woord *wel* in de volgende 5 zinnen overal een bijwoord?

Wel, nu nog mooier. — Het ga u *wel*. — Ik gevoel mij niet *wel*. — Zou hij komen? Ik denk het *wel*.
 Doe *wel* en zie niet om.

Wat beteekent 't, wanneer iemand zegt: Ik zal *waar*, *kort*, *eenvoudig* zijn?

Wat beteekenen de uitdrukkingen: iemand een strik spannen, iemand blinddoeken, om den tuin leiden, met een kluitje in 't riet sturen, op onkosten jagen, iemand sparen.

Vergeefs, daar alles ligt geschonden,
 Werpt de onmacht nog, als laatste schoor,
 't Gewicht van eeden en verbonden
 Ten slagboom aan de heerschezucht voor.
 Vergeefs, zij schopt dien dol aan stukken.
 TOLLENS, Dood van Egmond en Hoorne.

Welke figuur gebrüikt de dichter hier, wanneer hij 't woord *onmacht* bezigt? — Wat is een *schoor*? — Wat bedoelt TOLLENS met 't *gewicht van eeden en verbonden*? — Vanwaar is 't woord *slagboom* afkomstig? — Welke zelfstandigheden worden door de voornw. *zij* en *dien* aangeduid? — Tot welke soorten van woorden behoren *vergeefs*, *daar*, *als*, *voor* en *dol*? — Beproof den 2en, 3en en 4en regel in proza over te brengen.

Men leest, dat Caerle voer stelen,
Ik zegger dat, sonder helen,

Dat Caerle noit en stal. BOENDALE.

Wat kan men hier zeggen in plaats van: *Men leest*? — Wie was Caerle? — Wat wil 't zeggen, dat hij *voer stelen*? — Wat valt er op te merken omtrent de beteekenis van 't ww. *varen*? — Is er verschil tusschen *helen* en *verhelen*? — Welk woord is *dat* in den 2en regel? En in den 3en?

De Brave zwoer 't en rent van daar,
Wijl 't nuchter veld nog douwt,
En rust niet, tot het volgend licht

Den grooten kamp aanschouwt. STARING.

Is 't woord *wijl* hier een redegevend voegwoord? — Wat verstaat gij door 't *nuchter veld*? — Is *douwen* niet een onpers. ww.? — Wat bedoelt de dichter met het *volgend licht*? — Wat is een *kamp*? — Welke

beteekenis heeft *kamp*, wanneer 't onzijdig gebruikt wordt? — Komen in dit couplet ook woordfiguren voor?

Elc soude hem *hoeden* te sprekene quaet,
 Ware hi prinche *ochte gnoet*,
Lachter te seggene cleine och groet
 Enegen man, want een groet here,
 Die quaet spreekt, es te *scuwene* sere.

Geef eene verklaring van de aangewezen woorden en breng het geheel in hedendaagsch proza over. — Heeft 't ww. *hoeden* nog andere beteekenissen?

Beveel het papier niet terstont al wat u in den zin schiet, maar toets uwe inbeeldinghen, vonden en gedachten, ofze der penne en den dagh waerdigh zijn. Ghij ziet hoe de hoenders, den kop in de lucht stekende, met smaeck en nasmaeck drincken, en de gezonde schapen het gras erkauwen. Zoo doende zullen ze de bladen niet met beuselinghen beslaen en dinghen, die niet om het lijf en hebben, nochte den lezer met den ijdel en dop zoeken te pacien, maer met pit, en een keerne van goeden smaeck verraden. Het luit oock spottelijck een nieuwe wijze op de baen te brengen, als er geene kunst in gemerckt wordt.

J. VAN VONDEL.

Welke beteekenis heeft hier 't ww. *bevelen*? — Als

ik zeg: Het een of ander schiet mij in den zin; is dan het ww. *schieten* niet zeer juist gekozen? — Wat beteekent *toetsen*? Wat zijn *toetsen*? Bestaat er verband tusschen de beteekenis van dit woord als zelfst. nw. en als ww.? — Heeft 't woord *inbeelding* nog dezelfde beteekenis, die VONDEL er aan geeft? Wat zeggen wij thans in plaats van *vonden* in den zin, dien onze dichter er aan hecht? — Wordt dat woord nu ook nog gebruikt? — Wanneer zijn onze gedachten der penne en den dag waardig? — Waarom haalt VONDEL hier het voorbeeld van de hoenders en schapen aan? — Bij VONDEL heeft 't voorvoegsel *er* in *erkauwen* dezelfde beteekenis als ons *her*. Is dat thans nog zoo? Is *erkennen* hetzelfde als *herkennen*? Noem andere ww. met 't voorvoegsel *er*, en geef er de beteekenis van op. Wat moet gij hier verstaan door *betslaan*? Toon aan, dat dit ww. nóg andere beteekenissen heeft. — Wat is een *ijdele* dop? — Welke beteekenis heeft *ijdel* thans? Ligt daarin de beteekenis van *ledig* ook opgesloten? — Welk woord gebruikt men soms in plaats van *ledig* of *leég*? Wat is een *keerne*? — Zouden de woorden *kern* en *karnen* dezelfde afkomst hebben? — Wat wordt hier met *eene nieuwe wijze* bedoeld? Is er verschil in beteekenis tusschen *merken*, *opmerken* en *bemerken*? Wat is een *merk*? Is *merkteeken* dus eigenlijk geen pleonasme? — Ontleed ten slotte nog den eersten zin van dit fragment.

Bestaat er verband tusschen de beteekenis van:

stam	en bestemming.	trekken en dragen.
wafel	» weven.	hikken » hijgen.
buigen	» bukken.	wikken » wegen.
jakkeren	» jagen.	stichten » stijgen.

»Voorraad — haast niet noemenswaardig,....

»Ferne vraag — mooi! 'k Zit er aardig

»In, als 't nijpt. Dat gaat naar wensch!

»Als nu de oogst mislukt!.... De prijzen

»Zullen formidabel *rijzen!*.....

»Ja! Maar ach — hoe *daalt* de mensch!"

A. J. DE BULL, Velerlei.

Wat bedoelt de dichter, wanneer hij zegt: »*Hoe daalt de mensch?* Welken mensch heeft hij hier nu op 't oog? — Mag iemand dan niet wenschen, dat de prijs van de waren, waarin hij handelt, gaat rijzen? — Wanneer zegt men, *dat iemand er aardig in zit?* — Wat beteekent de uitdrukking: *als 't nijpt?* — *De prijzen regelen zich naar vraag en aanbod;* wat wil dat zeggen?

Verklaar de volgende uitdrukkingen.

Zware lectuur.

Een vaste blik.

Een gretige blik.

Het koele verstand.

Een snijdend geluid.

Een koel antwoord.

Een snijdend contrast.

Ademlooze verbazing.

D'onwetende ghemeent is schendig op de beenen :
 Haar oplopenden moedt t' ontwijken is ons 't naest,
 En bot te gheven, totdat zij hebb' uijtgeraest.
 Want wederstandt te doen is haer met spooren noopen.

Hooft, G. v. Velzen.

Wat hebben wij te verstaan door *de onwetende gemeente?* — En wat door *het gemeen?* Geef nu 't geheele 1e vers van dit fragment met uwe eigene woorden terug. — Wat verstaat gij door *oplopenden moed?* Wanneer noemt men iemand *oplopend?* Wat is een *oploop?* Welke synoniemen heeft 't woord *afloop?* — Wat zouden wij kunnen zeggen in plaats van *is ons 't naest?* Wat is *bot geven* en welken nv. regeert dat werkw.? Waaraan is 't ontleend? — Zegt men thans nog *wederstand doen?* — Wanneer *noopt men iemand met sporen?* — Welke verschillende beteekenissen heeft 't woord *spoor?*

Driemaal verwisselden d'Ammiralen met elkander de laag. Blaak toen afgewend, quamen vier kloeke Engelsche in syn plaats: alle soo rauw bejegt, datse na vijf glaasen schutghevaart Tromp verlieten. Doch hij dapper beschaadight, verdedighde sich echter tegen den verschen indruk van Blaak omtrent twee uren. Een Hollander eindelijk tussen beide Zeevoogden ingeboort, hield den Engelsche zoo lang gaande, tot Tromp een weinig gereddert, syn beurt weder over nam. Voor den middag slabbakte Blaak. Agteruitgedeinst dan be-

hielt so veel moed niet, dat hij Tromp naderhand onder d'ooogen dorst zien.

A. MONTANUS, De zeeslag tusschen
Tromp en Blake, 1653.

Wat zegt men thans in plaats van *met elkander de laag verwisselen*? — Hoe komen we hier aan het woord *laag*? — Moet men schrijven: *Ammiraal*, *Amiraal* of *Admiraal*? — Welke beteekenis heeft *afwenden* hier? Men spreekt ook van 't *gevaar afwenden* en 't *gelaat afwenden*; wat wil dat zeggen? — Wanneer laat iemand zich *verkloeken*? — Wanneer wordt men *rauw bejegend*? — Wat beteekent *versche indruk* hier? Wanneer zegt men, dat iets een *diepen indruk* op ons maakt? — Kent gij de beteekenis van 't ww. *slabbakken*? — Wijs nu nog de bijwoorden aan.

Stel woorden te zamen met *genoot*. Welke beteekenis heeft *genoot* nu in die samenstellingen?

Wat verstaat gij door *den geest der eeuw* en *den geest des tijds*?

Moog' zon noch maan,	Spreekt de dichter hier den
Op d'Oceaan,	wensch uit, dat noch de zon,
De kiel bestralen;	noch de maan op den Oceaan

Een wenkend spits het schip mogen verlichten? —
 Verhoedt, als gids, Wat bedoelt STARING met een
 Haar spoorloos dwalen. *spits*? En wat is nu *een wen-*
 Al heeft de zee *kend spits*? Van welk geslacht
 Geen licht of palen, is het woord *spits*? — Wat be-
 Zij vindt de reë. teekent de uitdrukking: *het*
 STARING. *spits afbijten*? — Beproof woor-
 den samen te stellen met of
 af te leiden van *palen*, in den zin dien 't hier heeft. —
 Welk woord is *al* hier?

Dr. BRILL zegt: »De ww., die van naamw. zijn afgeleid, geven te kennen, dat iets of iemand tot het voorwerp van datgene gemaakt wordt, wat de stam aanwijst, en beteekenen dus veelal, bepaaldelijk als zij van adjectieven afkomen, een voorzien van of bedeelelen met iets.» Beproof eens of gij zulke ww, kunt opgeven. Worden genoemde ww. *sterk* of *zwak* vervoegd? Kent gij ook eene uitzondering op dien regel?

In — en uyt schuld aan mijn Soon.

'k Heb menigte van volck beleefdelyk verplicht,
 Daar my de thiende nu den hoed niet voor en licht:
 Wie my oyt vriendschap deë, dien heb ick, met verlangen
 En met de volle daed, meer vriendschap doen ontfangen.
 Laet u niet manen, Soon! 'k stae niemand in sijn boeck:
 In 't mijne vind' ick schier, wat meer volks dan ick soeck.

Soo moet my Nijd en Spijt dit waere woord gedulden:
Ik laet veel schulden naer, en ick sterf sonder schulden.

HUIJGENS.

Wat verstaat gij door *inschuld* en door *uitschuld*? —
Wanneer *verplicht* men iemand? — Geef nu den inhoud der eerste twee regels met uwe eigene woorden terug. — Wanneer doet men iemand met *de volle daad* vriendschap ontvangen? — De vader spoort zijn zoon aan, zich niet te laten manen, omdat hij niemand in zijn boek staat. Wat wil dat nu zeggen? — En hoe komen wij aan de uitdrukking: *niemand in zijn boek staan*, of zooals wij thans zeggen: *in niemands boek staan*? — Welk woord bezigen wij in plaats van *gedulden*? Hoe kan iemand veel schulden nalaten en toch zonder schulden sterven?

Was Napoleon wel Napoleon meer, toen hij, alom verslagen, aan Frankrijk en zichzelf ontzonken, door vriend en bondgenoot en eigen maagschap verlaten, door zijne huichelende aanbidders verraden, nergens uitkomst, nergens wijkplaats meer vindende, andermaal van zijnen overweldigenden troon aftrad, zich aan de edelmoedigheid zijner gehaatste vijanden overgaf, en nu, in eene Britsche hulk, als krijgsgevangene, naar een klein eiland in de Atlantische zee, op een verren afstand van Europa overgevoerd werd, om daar, van enkele vrienden begeleid, nacht en dag door Argus-

oogen beloerd, zijn overig plantenleven in eeuwige stilte en vergetelheid te slijten. W. A. OCKERSE.

Wanneer *ontzinkt* iemand aan zich zelve? Welke beteekenis heeft in ontzinken 't partikel *ont*? — Vriend en bondgenoot komen hier voor zonder lidwoord; kent gij meer gevallen waarin dat gebeurt? Wat verstaat gij door *maagschap*, en waarvan is dat woord afgeleid? Wat zijn *aanbidders*, en *huichelende aanbidders*? Kunt gij, behalve *aanbidden*, meer ww. noemen, waarin *aan* een onscheidbaar voorvoegsel is?

Nu blijkt het, dat wij t' onrecht rouw
 Bedreven om der helden groot,
 Die aan een loffelijke doot
 Geraakt zijn door huns vijands weer.
 Gelukkig driemaal, die een' speer
 Met ijzre punt, oft houten staf,
 Door 't vier gescherpt, in 't veilig graf
 Gheborgten heeft voor all' ellendt.

HOOFT, Baeto.

Wanneer bedrijft men ten onrechte rouw over iemand? Waren de helden, waarvan de dichter spreekt, dan niet waard dat men over hen rouwde? — Wat is een *loffelijke doot*? — Welke beteekenis heeft hier 't woord *weer*? — Wat beteekent de uitdrukking: *gelukkig driemaal*? Wat is het onderwerp in den zin: die een speer met ijzre punt, enz. tot 't einde? — Waarom spreekt de dichter hier van 't *veilig graf*? — Welke

adjectieven plaatst men ook weleens voor 't substantief *graf*? Wat moet er in den zin, begrepen in de laatste vier verzen, nog bijgedacht worden? — Welke is de eigenlijke beteekenis van 't woord *ellende*, en waaruit blijkt dat?

Deel op de volgende fragmenten uit zekeren dichtbundel uwe op- en aanmerkingen mede.

»Een lied doorgalmt de zilte baren,

»Het koeltje suist het door de lucht!"

»bruisende wellen,

Die diep in den boezem óns zijn."

»In stad en lande groeit,

De liefste bloeme hier, die mij in 't leven bloeit."

»Even als bij 't ontwijken van 't nachtelijk floers aan den De uchtendzonne zich heft." (aardbol,

Is er op 't gebruik van sommige, in de volgende zinnen voorkomende woorden, ook iets af te dingē?

1. Van af maandag tot zaterdag e. k. zal de passage over die brug gesloten zijn. — 2. 't Is eene daadzaak, dat die krankzinnige man dit huis in brand gestoken heeft. — 3. Hebt gij wel eens van kunstmatige vischteelt gehoord? — 4. Men moet nimmer om de eene

of andere nevenzaak de hoofdzaak uit het oog verliezen. — Te A. heeft men in de laatste jaren twee monumenten, eene geheele rij woningen, een prachtig park, eene gracht en drie fraaie bruggen daargesteld. — 6. Die romanschrijver heeft zijne karakters uitmuntend doorgevoerd. — 7. »Het schoone heeft een verzedelijken en vergeestelijken invloed op de menschheid.» — 8. Het rijtuig van Mijnheer Q. is gisteren door overhitting in brand geraakt. — 9. Het is mijn vriend Z. niet dan na een langen en heftigen strijd gelukt, zijn tegenwoordig standpunt te overwinnen. — 10. De ontwerpen kunnen worden opgemaakt, de onteigeningen voorgenomen en de aanleg begonnen. — 11. De gebroeders P. hebben voorradig allerlei soorten van naai- en breimachines. — 12 Zeker »godvruchtig boekje» draagt den volgenden titel: »Handboeksken van het Genootschap tot herstelling van de Godslasteringen en het schenden van den Zondag.» — 13. De schrijver heeft zijn werk zonder voorwoord in 't licht gezonden. — 14. »De pennestreek, waarmee Nederland uit de rij der natiën uitgewischt werd; de tweede pennestreek, waarmee de bedelstaf aan duizenden in de hand werd gedrukt.»

Laat de dwaasheid razen, schreeuwen,
 Als gij schittrend licht ontsteekt,
 Ketenen van vroegere eeuwen,
 Door uw vuur en moed verbreekt

Stoor u nimmer aan den laster,
 Of aan zielen, laag en dom;
 Wordt bij elke worstling vaster:
 Handel edel, zie niet om.

H. v. LOGHEM.

Wat wordt hier bedoeld met 't *ontsteken van schitterend licht*? — Van wie zegt men, dat zij *in de duisternis omdolen*? — Welke adjectieven plaatst men soms *vóór duisternis*? — Wat verstaat gij door *ketenen van vroegere eeuwen*? En waarom geeft men er dien naam aan? — Wat zijn *lage zielen*? Wanneer wordt men bij elke worsteling vaster? — Waar moet men dan tegen worstelen? — Welke beteekenis heeft de spreuk: *Doe wel, en zie niet om*? — Vorm zinnen, waarin de ww. *ontsteken, aansteken, afsteken, versteken, oversteken, uitsteken* voorkomen. — Worden sommige dezer ww. niet in meer dan ééne beteekenis gebruikt?

Valt er ook iets op te merken bij de volgende aanhalingen uit zekere feestrede?

»Onze wingewesten werden beroofd, onze moedertaal gebannen, onze zeden verbasterd, onze gangen bespied.»

»Nu de ketenen afgerukt, het zwaard uit de schede, den bezem op den mast, de hand aan den broeder en bovenal het hart aan den Vorst!»

Hoe denkt gij over 't gebruik der adject. *bloedbevlakt, goudgekleurd, kunstgeheilgd, godgeklaagd* en dergelijke?

Welk onderscheid in beteekenis bestaat er tusschen

briefschrijver	en	brievenschrijver,
glasmaker	»	glazenmaker,
krulbol	»	krullebol,
landhuis	»	landshuis,
landheer	»	landsheer,
landman	»	landsman,
landlied	»	landslid,
stadbezetting	»	stadsbezetting,
stadhuis	»	stadshuis,
stadverdelger	»	stedenverdelger,
uilekop	»	uilekop?

Ghi moenke, mageden ende clerke!

Hebbic iet in desen werke

Messeit, dats dat ic niet en weet;

Ic en hebbe altoes niemene leet,

Ende ic en hebbe niemen genoemt,

Maer zonde moet zijn verdoemt.

Dien te na gaet mine sprake,

Biddic te betterne sine sake.

MAERLANT.

Tracht bovenstaand fragment in 't Nieuw-Nederlandsch over te brengen.

Welk onderscheid bestaat er tusschen *beweeren*, *betogen en bewijzen*? — Tusschen *zien*, *kijken*, *staren* en *turen*?

Wat verstaat men door *'t volk achter de kiezers*?

Welke beteekenis heeft *'t ww. koesteren*? En wat eigenaardigs ligt er nu in de uitdrukkingen *vrees*, *hoop*, *wenschen* en *verwachtingen koesteren*?

Hebt gij weleens *van de Faam* en van *de wrekende Nemesis* gehoord?

Hoe schittert de zonne zoo helder,
 Zoo kleurig de droppende dauw!
 Hoe zijt ge zoo geurig, gij kleuren!
 Gij heemlen, hoe zijt ge zoo blauw!

Hoe koost ge onder *'t juub'len* der voog'len
 Zoo lustig, gij vlinder en blom!
 Hoe stuiven de sneeuwige bloesems
 Zoo dartel op *'t windeken* om!

Mij duizelt, o vriendlijke Lente,
 Van kleuren en geuren en zang;
 En tranen verduistren mijn oogen....
 Mijn bede versmelt in mijn dank!

Wat voor schoons bevatten bovenstaande coupletten? Hoe denkt gij over de uitdrukking: *mij duizelt van kleuren* enz.? Kunt gij eene verklaring geven van den laatsten regel van 't 3de couplet? Heeft 't beletselteeken achter den 3den regel van 't 3de couplet recht van bestaan? Weet gij, hoe wij aan de uitdrukking: *recht van bestaan hebben* gekomen zijn?

Wat verstaat men door *Donquichotterij*?

Op den kruisweg van het leven,
 Is zoo licht een valsche tred,
 Vrienden, in den grond gezet,
 Die er nooit wordt uitgewreven;
 Is zoo licht een stap gedaan,
 Die ons nooit terug laat gaan. TOLLENS.

Wat verstaat gij door *den kruisweg van het leven*? Waarom noemt men dat juist een *kruisweg*? — Men spreekt ook van den *levensweg*, het *levenspad*; waarom? — Wanneer zet men een *valschen tred* op den kruisweg van het leven? — Ontleed de eerste vier regels van dit couplet.

Wanneer drijft iemand met den stroom meê? — Wanneer wordt iets van de schaduwzijde bekeken? — Wanneer verkondigt men iets van de daken? — Wan-

neer zegt men van iemand, dat hij de mug uitzuigt en den kemel doorzwelgt? — Wanneer wordt iemand een Paria der maatschappij genoemd?

Het is geen marrens tijdt. Mijn lijfknecht, ga al stil Naar Diomedes tent. Zegh, dat ick hem verbeide Zoo daetlijk hier ter stee. Flus toen hij van mij scheidde, Wert d'aenslagh opgheschort tot wijder overleggh.

Dan was er 't een, en dan wat anders in den wegh: Nu gaat hij gladt, en 't magh eenen rijpen raet verstrecken: Doch dick schijnt ruim in 't eerst, 't geen scherp valt in 't (voltrecken.

VONDEL, Palamedes.

Wat beteekent de uitdrukking: *het is geen marrens tijdt?* — Welk woord is *al* in den zin: ga al stil in Diomedes tent, en welk woord zoudt gij er voor in plaats kunnen zetten? — Kunt gij woorden samenstellen met 't subst. *stee*, en weet gij wat 't adj. *steevast* beteekent? — Is *flus* en *fluks* hetzelfde? — Wat is *opschorten*? Zegt men thans ook: iets of eene zaak opschorten *tot wijder overleg*? — Wanneer bezigt men de uitdrukking: *er is of komt iets in den weg*? — Wat verstaat gij door *een rijpen raet*? — Beproef den inhoud van 't laatste vers met uwe eigene woorden terug te geven.

Wat is een *tendez-roman*, een *kultuur-roman*, een

historische roman? Kan onze Letterkunde zulke romans aanwijzen?

Aan wie hebben wij de eerstgenoemde, aan wie de kultuur-roman te danken? — Welk doel beoogden de romanschrijvers van de eerste helft onzer eeuw?

Ja, Spanjaards! hoort de glorietonen,
 Der vaders schim ten zoen beloofd!
 Voelt de offers van hun brave zonen
 Ontvlammen op uw schuldig hoofd!
 Blijve op uw laatste, uw verste neven
 De schandsmet van uw glorie kleven,
 De wroeging staan op 't aangezicht;
 En moog' uw kroost, met schrik ontweken,
 Zijn vloek op uwe graven spreken,
 Bij 't rijzen van ons zegendicht!

TOLLENS, Dood van Egmond en Hoorne.

Wat verstaat men door eene *schim*? Hebt gij wel eens van *Chineesche schimmen* gehoord? — Zou er verband bestaan tusschen de beteekenis van *schim* en die van *schemeren*? Maar hoe zijn we toch gekomen aan uitdrukkingen als de volgende: *Der Vaderen schim, de schim van den vermoorde* verscheen den moordenaars elken nacht, enz. — Wat beteekent 't woord *zoen* in ons couplet en in: *de zoen werd getroffen*? En hoe komt 't aan die beteekenis? — Wat zijn *verre en verste neven*? Spreekt men ook niet van »de naneef,” en »de nazaat”? Waarvan is *zaat* in *na-*

zaat afgeleid? — Mij dunkt, TOLLENS had er in 't 8ste vers wel mogen bijvoegen, wie of wien het kroost der Spanjaards moest ontwijken; zeer duidelijk is dit vers niet, wat dunkt u daarvan? — Als u naar uw gevoelens over deze gansche strophe gevraagd werd, wat zoudt gij dan antwoorden?

Wat zijn *grammatische figuren*? Waarin bestaan zij voornamelijk? — Pas de prothesis of voorvoeging toe op: links, ernstig, luiken, lesschen, laaie, niezen, nijpen, ring, rillen, rekken, walm, warrelen, wellen, wijken. Kunt gij woorden noemen, waarin men gebruik heeft gemaakt van *epenthesis* of *inlassching*? — In welke woorden is de *synkope* of *uitlating* gebezigd? Breng nu nog eenige voorbeelden bij van de *paragoge*, de *apokope*, de *elisie* en de *metathesis*?

Wat vint men heensdaeghs al 's duyvels kinderen,
 Clappers ende clappeyen, die elcken hinderen.
 Sien sy iemant eens onnooselijck vallen,
 Seere selden sullen sy 't quaet verminderen,
 Maer wat bij hangen, als leughen-vinderen,
 Wiens valsche tonghen zijn volre gallen;
 Deze en sullen in Godts rijke niet stallen,
 Maer rollen als ballen
 In de helsche wallen
 Bij den boosen vijand, hunnen vadere.

Onder 't volk en is gheen liefde met allen,
 Sij clappen, sij callen,
 Sij gecken, sij mallen,
 Sulck acht sijnen broeder een groot misdadere
 En selven is sij duisentmaal quadere.

Wij dolen altegadere, ook niemand so reen.
 Hierom segghe ick uit minlijcke adre:
 Die sonder sonde is, die werp den eersten steen.

ANNA BIJNS.

Wat zijn *clappers* en *clappijen*? Wanneer zegt men in figuurlijken zin dat iemand valt? En wanneer valt kij nu *onnooselijck*? Welke beteekenis heeft hier 't ww. *verminderen*? En *bijhangen*? Wat is een *leugen-vinder*? Waarom zegt de dichteres, dat hunne valsche tongen *vol gal* zijn? — Welke beteekenis heeft 't 7de vers? Wie wordt bedoeld met *den boosen vijand*, *hun vader*? Wat verstaat gij door *klappen*, *kallen*, *gekken* en *mallen*? Wat zegt men thans in plaats van: *Sulck acht sijnen broeder een groot misdadere*? Ontleed dezen zin. Welke is hier de beteekenis van 't ww. *achten*? — Wat beteekent de uitdrukking: *wij dolen altegadere*? En hoe is men er toe gekomen om hier *dolen* te bezigen? — Wat zoudt gij zeggen in plaats van *ook niemand soo reen*? Geef eene verklaring van de uitdrukking: *uit minlijcke adere*? — Aan wien hebben wij 't schoon gezegde, vervat in 't laatste vers, te danken? — Heeft de dichteres 't hier geheel teruggegeven? Welke beteekenis heeft het en hoe kan het die hebben? — Geef eindelijk nog op, tot welke soorten van taal-

deelen de volgende woorden behooren : wat, al, onnooselijck, selden, wat, als, volre, sulck, so, hierom, adere.

Geef eene verklaring van de volgende uitdrukkingen.

Éen beslissende toon.	Physieke reactie.
Een onbestemde vrees.	Maatschappelijke deugden.
Eene gebiedende houding.	Een voortvarend brein.
Eene gelukkige onwetendheid.	Een excentriek mensch.
Oogenblikkelijke indrukken.	Ongekunstelde taal.
Een ingrijpende maatregel.	Een blinde leidsman der blinden.

Vorm zinnen, waarin de ww. aan-, af-, in-, op-, open-, tegen- en uitvallen; aan-, af-, binnen-, in-, op- en uittreden voorkomen. — Handel op gelijke wijze met aan-, in-, op- en uitgetogen. Van welk ww. zijn deze laatste vier woorden afgeleid?

Wanneer wordt over iemand de staf gebroken? Wanneer wordt hij aan de kaak gesteld? En hoe komen wij aan die spreekwijzen?

Welke eigenaardige kenmerken bezit de poëzie van Cats, van Staring, van Hofdijk, van Feith, van Hooft?

Breng het volgende couplet in proza over:

De zon, aan 't einde van haar baan,
Was in het gloeiend west gezonken,
De vonkelende sterren blonken.

Het bleeke licht der zilveren maan
Wiegde op de blaadren, licht bewogen
Door 't suizend koeltje van den nacht.

Waarin ligt de schoonheid van deze verzen? En van de volgende?

Nog eenmaal denkt hij aan 't gezin,
Thuis onder 't vriendlijk dak vergaderd,
En sluimert op het groen gebladert,
Als waar 't een donzen kussen in.

Komen er in deze en de bovenstaande verzen ook tropen voor?

Welk dichtstuk kan als een waardige tegenhanger of pendant beschouwd worden van Bellamy's »Roosje»? Welke eigenaardige schoonheden bevatten beide dichtstukken? Welk slot-couplet wint 't naar uwe meening in kracht en schoonheid?

Doch wreeder, 't diep verval van 't edel denkvermogen,
Wanneer 't verstoorde brein, op vreemde wijs bewogen,
Verbeelding schimmen biedt, uit ijdele lucht gevormd,
En 't radeloos verstand met nietige angst bestormt!

Of als men, speelpop van een bloot werktuigelijk prikkelen,
Geen denkbeeld meer herkent of vatbaar is te ontwikkelen,
Geheugen, oordeel mist, zijn eigen-zelf ontvalt.

In kindsche onnoozelheid met kinderspeeltuig malt,
En, kindren zelf tot spot, tot schimp wordt en verachting!

BILDERDIJK, Ziekte der Geleerden.

In welke beteekenis komt hier 't woord *verval* voor?
Waarom is hier 't adjectief *diep* vóór *verval* zoo juist
gekozen? Kan 't is alle beteekenissen van *verval* daar
vóór gebezigd worden? — Waarom noemt de dichter
't denkvermogen *edel*? — Wat verstaat gij door 't
verstoorde brein? — Wat zijn *schimmen*? — In welke
beteekenis komt *ijdel* voor in *ijdele lucht*? Heeft *nie-*
tig hier de beteekenis van *gering, weinig beduidend*? —
Wanneer is men de *speelpop* van iets? — *Een denk-*
beeld ontwikkelen, wat is dat? — Wat beteekent *ont-*
wikkelen eigenlijk? — Een boek of ander voorwerp
kan aan iemands hand ontvallen; maar kan hij ook
zich zelve ontvallen? — Is er onderscheid tusschen
kindsheid en *kindschheid*? — In welken naamval staan
verbeelding, verstand, speelpop, oordeel, eigen-zelf,
kindren?

Daar zijn in 't leven van die *vriendelijke dagen*,
Die ons *de koude borst* verwarmen door hun gloed,
Den hemel brengen in *het zinkende gemoed*,
Die allen twijfel, alle *donkerheid* verjagen,
Die ons verjongen, ons vervoeren van genot,

Den sluimerenden droom des harten doen ontwaken,
 Ons nader voeren tot geloof en hope en God;

En bijna weer tot kindren maken.

Verklaar 't cursief gedrukte. — Wat bedoelt de Genestet, wanneer hij zegt, dat die vriendelijke dagen ons bijna weer tot kinderen maken? — Wat beteekent de de spreuk: Een goed geweten is een hemel in 't hart? Komt 't woord *hemel* hier in dezelfde beteekenis voor? Men heeft van de Genestet gezegd, dat hij meester was over den vorm; wat bedoelt men daarmee?

Beproof van het volgende eene goede verklaring te geven:

1. Eindelijk was er dan toch verandering gekomen in haar leven. Het was toch aangenaam, dat de zonnestrallen tegen den avond eindelijk door de wolken heenbraken, al moest de zon eerlang ondergaan.
2. Vrouwenhoop is van zonnestrallen geweven, — eene schaduw vernietigt ze.
3. De man was niet meer dan eene vergrootte uitgave van den knaap, met uitgebreide aantekeningen.
4. De geschiedenis heeft hem geoordeeld.
5. De vossen stellen oprecht belang in de verlenging van het leven der kippen.

6. Wij zullen hen met hun eigen kruit in de lucht laten springen.

7. »De waarheid is het kostbaarst zaad op aarde,
Doch, toen haar oogst eens golfde op het land,
Toen kwamen worm en rups en sprinkhaan,
En vielen er op aan met booze vraatzucht,
Doende den oogst verkeeren in een pest,
Totdat men zeide : »'t is vergeefs gezaaid».

8. »Haar leven bestond in een hoop fragmenten;
hare gedachten insgelijks; er was een groote geest-
kracht noodig om er eenheid in te brengen.»

9. Hij heeft zich zelve een weg door het leven ge-
baand.

10. Het zijn de slechtste vruchten niet, waaraan de
wespen knagen.

11. »De dwang moog slaven neer doen krommen,
De helden staan dien dwang te hoog.»

12. »Hier rookt een dorrep: ginder veer
Wil in 't verschiet een slot verflaauwen,
En hooger op 't gebergte blaauwen.»

13. »— Hef het hoofd omhoog, en toon dat ware deught,
Als d'eedle pallemboom, geen last te draegen weighert,
En teghens 't zwaer gewicht der lasteringhen steighert.»

14. »Hoog zag zij op tegen Laura's vader, wiens onge-
naakbare deftigheid en vormelijkheid de droevigste
afwezigheid van wereldsche levenswijsheid en van
practische menschenkennis moest bedekken.»
-
15. Een droog, verstandelijk, niet te licht ontvlam-
baar of enthusiast gemoed; een koel hoofd met
wat luim en oordeelskracht begaafd, en vooral de
noodige vlijt en boekenstudie — ziedaar de be-
standdeelen, waaruit volgens Gottsched (Prof. te
Leipzig in de 1e helft der 18de eeuw) de dichter
moest worden gekneed.»
-
16. »De mensch en zijn stijl zijn één.»
-
17. »De nimf Phantasia en hare zuster de Novelle,
vlug en dartel als zij zijn, laten gaarne het win-
deken met heur losgebonden haarlokken stoeien;
zij kiezen niet altoos de rechte en gebaande we-
gen, maar springen liefst ook wel langs kronke-
lige zijpaden, door bosch of heï, zonder altoos
te vragen: »waarom? en waarheen?» De wan-
deling zelf is haar een bron van genot.»
-
18. »Boven den tredmolen der periodieke litteratuur
prijkt als opschrift: Zelden rust.»
-
19. Eene letterkunde, wil zij waar zijn, moet de
trouwe weerspiegeling van een volk wezen.

Welke synoniemen hebben de volgende bijv. nw.?
 Arm, groot, rijk, schoon, treurig, kwaad, norsch,
 zot, vroom, vroolijk, traag, bevreesd, trotsch, klein,
 gierig.

Mijn boezem juicht u toe, waar, krachtig en welsprekend,
 Van voorhoofd rein, van hoofd gezond,
 Uw rechten op de Faam en op 't vooroordeel wrekend,
 Gij fiks uw oogen slaat in 't rond!
 Waar gij den dwerg verplet, die zich een reus verbeeldde,
 Den kikvorsch, die zich zwellen doet;
 Waar gij den jongling gispt, die zijn talent verspeelde,
 De dwaasheid of den overmoed;
 Waar ge uit den laffen roes der onverdiende glorie
 De helden van één avond wekt;
 Waar gij het stof blaast van de rollen der historie,
 Of ginds een nieuwe star ontdekt!

— — — — —
 — — — — —
 Waar gij de rijen der onsterflijke geniën
 Doet scheuren voor een nieuwen naam,
 En 't versch gelauwerd volk dringt op de trotsche knieën
 Voor 't stiefkind eenmaal van de Faam!

De Genestet, Kritiek.

Wat verstaat men door *kritiek*? Wat is een *kritikus*?
 Wat is een *kritikaster*? Wanneer noemt men
 iets *beneden kritiek*? Wat is een *kritiek oogenblik*?
 Wanneer zegt men, dat iemand een *kritische blik*

heeft? — Wanneer noemt men iemand *rein van voorhoofd* en *gezond van hoofd*? In welk geval mag dit ook van de *kritiek* gezegd worden? — Op welke wijze wreekt de *kritiek* hare rechten op de *Faam* en op 't *vooordeel*? — Kunt gij uit de samenstellende deelen van 't woord *vooordeel* de beteekenis van dit woord opmaken? — Verklaar dezen zin: »De *kritiek* verplet den dwerg, die zich een reus verbeeldde.» — Aan welke fabel denkt gij, wanneer gij leest van den kikvorsch, die zich zwellen deed? — Wanneer verspeelt iemand zijne talenten? — Wanneer is men *overmoedig*, *kleinmoedig*, *hoogmoedig*? — Wat zijn *helden van één avond*? — Wat verstaat gij door *de rollen der historie*? — Hoe komt dit woord *rollen* hier te pas? Wanneer blaast de *kritiek* 't stof van de rollen der historie? — Hebt gij in deze uitdrukking ook iets eigenaardigs opgemerkt? — Wat zijn *geniën*? — Kunt gij mannen en vrouwen noemen, die *geniën* waren? In welken zin noemt men *geniën onsterfelijk*? — Wanneer is iemand een *stiefkind van de Faam*? — Hoe kan de *kritiek* 't volk op de knieën dringen voor 't *stiefkind van de Faam*? — Kunt gij een groot Nederlandsch *kritikus* op letterkundig gebied noemen? Is zijne *kritiek* van invloed op de voortbrengselen onzer nieuwere *Letterkunde* geweest?

Dit spel zal Pottery heeten, zoo gij 't meught veelen, Spraekmakende gemeent! Plautus heeft het doen speelen Voor burgers en eelen van 't Roomsche bloet.

't Is een Huisgodt, die bij hem de voorreden doet; Maer omdat gij van zulk goet niet veel hebt hooren zeggen, Zoo heeft de overzetter diens rol mij, Miltheit, toe gaen
(leggen.

Plautus stelt de geschiënis al had men zet 'Athenen bespeurt, Maar wat is 'er ook, dat t'Amsterdam niet en beurt? Dus nemen wij best bekende plaetsen en straetjens, Niemand trek hem iet aan, 't zijn maer hoofdeloze praet-
(jens.

HOOFT, Warenar, Voorreden.

Waarom spellen wij *mogen* met de zacht-open *o* en *velen* met de zacht-op *e*? — Wanneer kan iemand iets *velen*? — Weet gij wat men door *de spraekmakende gemeente* verstaat? — Kunt gij dichters en schrijvers noemen, die zeer veel aandacht hebben geschonken aan de spraekmakende gemeente? — Waaruit blijkt dat? — Vorm zinnen, waarin 't ww. *doen* door *laten* kan vervangen worden. — Weet gij ook, wat men door een *huisgod* bij de Romeinen verstaan moet? — Wat bedoelt HOOFT in 't 5de vers met *zulk goet*? — Wat is hier een *overzetter*? — Maak zinnen, waarin de ww. *aanzetten*, *afzetten*, *bezetten*, *doorzetten*, *inzetten*, *opzetten*, *uitzetten* en *verzetten* voorkomen. — Wanneer legt men iemand iets toe? — Zeggen wij ook nog, dat men eene geschiedenis ergens *bespeurt*? — Wat beteekent de uitdrukking: *niemand trekken hem*

iet aan? — Zoudt gij kunnen zeggen, wat men door hoofdelooze praatjes moet verstaan?

VAN DER PALM zegt ergens: »Men prijst mij altijd over mijna eenvoudigheid! maar men weet niet, wat voor moeite mij die gemakkelijke eenvoudigheid kost!»

Wat zou hij daarmee bedoelen? — Ontleed dit gezegde van v. d. PALM.

Wat verstaat men door *de groote kunst om de kunst door de kunst te bedekken?*

Wanneer zegt men, dat iemand het vat der Danaïden vult? dat hij een Cysiphusarbeid verricht? dat hij van Scylla en Charibdis vervalst? dat hij van Pontius naar Pilatus gestuurd wordt?

Welke beteekenis heeft het achtervoegsel *lijk* in bijv. naamw.? Van welke woorden worden door dit achtervoegsel bijv. naamw. gevormd? Geef daarvan voorbeelden? Welke is de oorsprong van *billijk*? Wat is het onderscheid tusschen *ouwelijk* en *oudachtig*? Tusschen *meesterlijk* en *meesterachtig*? Tusschen *rekkelijk* en *rekbaar*? *dragelijk* en *draagbaar*?

Wat verstaat men door iemands *stijl*? Wanneer noemt men den stijl *fraai en bevallig, ongedwongen, los, kunsteloos*? Wanneer zegt men, dat hij met *spraakfiguren en sieraden* overladen is? Waaraan bemerkt men, dat een schrijver zich afgemat heeft om zijn stijl *sierlijk en hoogdravend te maken*? Welke zijn de voornaamste vereischten van den stijl?

Nu waagt Europa 't niet nog meer door 't ijs te boren,
 En 't pad, dat niet bestaat, na Barendsz. op te sporen: —
 Maar Hollands heldenkroost dringt weer naar 't kille
 (Noord;

De onmeetbre walvisch wordt daar in zijn rust gestoord:
 De zeeman ziet nauw in 't verschiet de watren koken,
 En twee fonteinen, uit de golven opgebroken,
 Zich heffen naar de lucht, of 't volk stort in de boot.

HELMERS, Hollandsche Natie.

Beteekent *nog meer hier nog eens, nog meermalen of nog verder*? — Is er verschil tusschen *door het ijs boren* en *het ijs doorboren*? En tusschen *door de kamer loopen* en *de kamer doorloopen*? — Wat is *dringen*? Welke woorden zijn er van afgeleid? — Is er uit het derde vers eigenlijk geen woord weggelaten? — Is *kil* en *koel* hetzelfde? — Wat is *eene kil*? Met welk woord is het nu verwant, wat vorm en beteekenis betreft? — Tot welke soort van tropen behoort de uitdrukking: *de onmeetbre walvisch*? Is zij gepast? Weet gij 't adj. *onmeetbaar* beter te pas te brengen? — Waarom moet

storen met de zachte opene *o* gespeld worden? — En waarom *koken*? Welke beteekenis heeft 't ww. *opbreken*? Wat geeft dit woord soms te kennen? Vorm zinnen, waarin *aanbreken*, *afbreken*, *doorbreken*, *inbreken*, *openbreken* en *uitbreken* voorkomen. — Wat bedoelt HELMERS met *het volk stort in de boot*? Waarom is hier 't ww. *stort* zoo goed gekozen? Zou men ook mogen zeggen: het volk *stijgt* in de boot? Waarvan is *stijgen* afgeleid? — Mag het lidwoord van bepaaldheid hier wel voor *boot* gebruikt worden? Wat verstaat gij door 't *verschiet*? Wat is *verschieten*? Waarom wordt *verheven* met de zachte opene *e* geschreven?

Wanneer de burgher sich met 't heerschop saemvereënt,
 En d'een aen d'aer syn arm en hulp gewillich leent,
 En vrienden syn in nood als vrienden in het spel,
 Dan is het lant in rust en gaet het yder wel.

Ontleed bovenstaande regels en breng ze in proza over. Waarom is *heerschop* onzijdig? Is *saamveréent* een pleonasme of niet? En *bijeenverzamelen*?

Wat valt er alzoo aan te merken op 't volgende couplet?

Staat ge op 't plat diens trotschen toren
 In gepeins bijna verloren,
 Ziende heinde en verre rond —

Duiz'lend wordt het u voor d'oogen
 En, ge schijnt u zelv' bedrogen,
 Ziend' zoo'n uitgestrekte grond.

Is de volgende zin uit zekere voorlezing geestig,
 of niet?

»Mijn lamp was uitgegaan; mijn haard was koud;
 zoodat ik groote behoefte had aan een lucifer, maar
 niet aan dien van VONDEL.

Wat beteekent de uitdrukking: *iemand ontvankelijk
 verklaren?*

Wat zijn *frequentatieven!* Kunt gij er eenige noe-
 men? Wanneer is een werkw. slechts schijnbaar fre-
 quentatief?

Welke schoonheden bevatten de volgende coupletten
 uit »Herdenking'' van STARING?

Wij schuilden onder dropplend loover,
 Gedoken aan den plas;
 De zwaluw glipte 't weivlak over,
 En speelde om 't zilvren gras;
 Een koeltjen blies, met geur belaân,
 Het leven door de wilgenblaân.

't Werd stiller; 't groen liet af van droppen;
 Geen vogel zwierf meer om;
 De daauw trok langs de heuveltoppen,
 Waar achter 't westen glom;
 Daar zong de Mei zijn avondlied!
 Wij hoorden 't, en wij spraken niet.

Welke gebreken heeft onderstaand couplet?

Ons is 't leven
 Niet gegeven
 Voor genot en vreugd alleen,
 Maar te leeren
 Hem te eeren
 Die door ons wordt aangebeên.
 En het volgende?
 Zich om schatten
 Af te matten
 Is des menschen geest onwaard,
 't Kort genoeg,
 Van dat zwoegen
 Vindt haar loon slechts hier op aard.

Geef eene verklaring van de volgende verzen van CATS.

De kinders, die op stelten gaan
 Syn rechte beelden van de waen:
 Wij zoeken meest al hoger schijn
 Als wij in rechte waerheid sijn.

Al wie in onzen tijd van lauwheid- en transactiegeest met een zeker heimwee naar eene krachtige persoonlijkheid verlangt, naar een man van beginselen en overtuiging, zal met voldoening Scheffers leven lezen, en den weldadigen indruk ontvangen, dat Scheffer was een nauwgezet, rijkbegaafd kunstenaar en een braaf, edel mensch in den ruimsten zin des woords.

Wat verstaat men door *lauwheid en transactiegeest*? Is die geest 't uitsluitend kenmerk van onzen tijd, of gingen vorige tijden er ook aan mank? Waardoor geven lauwheid- en transactiegeest teekenen van hun bestaan? — Wat is *eene krachtige persoonlijkheid*? — Wat noemt men *heimwee*? Welke beteekenis hebben de samenstellende deelen van dit woord? — Wat is *een man van beginselen en overtuiging*? — Wanneer noemt men een mensch *nauwgezet*? Maar wat is nu een nauwgezet *kunstenaar*? — Wat staat er tegenover *den ruimsten zin des woords*?

Ontleed den volgende zin: Onder alle volken was het Vaderland steeds den braven burger dierbaar.

Wanneer wij nu — zegt VAN LENNEP in zijn: Iets over den Schoolmeester en zijn dichttrant — de zorg overwegen, waarmede hij zijne verzen bewerkte, beschaafde en herhaaldelijk met een versch oog overzag om ze van gebreken te zuiveren, dan zullen wij er

*

ons te minder over verwonderen, dat alle navolgingen van zijn dichttrant, welke men ten onzent heeft beproefd, zoo jammerlijk zijn mislukt; gewis dachten zij, die zulks ondernamen, dat het genoeg was, eenige burleske beelden en tegenstellingen in mateloos rijm te brengen, om den Schoolmeester op zijde te streven. Zij wisten niet, dat daartoe meer, oneindig meer behoort; dat men, om dragelijk te zijn in een dichttrant, die, zoodra hij niet op voortreffelijke wijze behandeld is, onuitstaanbaar wordt, in de eerste plaats moet bedeed zijn met echten luim en levendige verbeeldingskracht; dat men ten andere nauwkeurig op den vorm moet letten, en dat men ten derde zoozeer niet meester over eene school behoeft te wezen, als meester over de taal.

Wat verstaat men door *dichttrant*? — Wanneer *beschaaft* iemand zijne *verzen*? Welke woorden zijn door klankverwisseling verwant met *schaven*? — Wat is een *versch oog*? — Wanneer noemt men iets *burlesk*? — Wat is *mateloos rijm*? — Kunt gij afleidingen van *rijm* noemen? — Wanneer is een dichter *dragelijk*? — Wat is *echte luim*? Kunt gij schrijvers of dichters noemen, die er ruimschoots mee bedeed zijn? — Wat kan de bedoeling zijn, als er gesproken wordt van *een luimige vent*? — Is het waar, dat er bij gedichten in den trant van den Schoolmeester, nauwkeurig op den vorm gelet moet worden? De Schoolmeester zelf heeft immers in 't geheel niet op den vorm gelet? — Wanneer is iemand meester over de taal? — »Wees mees-

ter van de taal, gij zijt het van 't gemoed." Wat wil dat zeggen? — Halbertsma zegt: »De taal is de ziel der natie, zij is de natie zelve." Wat bedoelt hij daarmee?

Wat is een roman? Wat is eene novelle? Waarin bestaat vooral het onderscheid tusschen den roman en de novelle? Wat verstaat men door de *intrigue* of *intrige* in den roman? Waarvan is het woord *roman* afgeleid? Wat is een historische roman, die de kleur van zijn tijd draagt?

Het werck dat yemand doet
 En 't vyer dat hij verboett,
 Geeft best getuygeniss
 Hoe vroeden Man hij is.

HUYGENS, Korenbloemen.

Wat beteekent de uitdrukking: *Het vuur, dat hij verboet*? Men spreekt van *ketel boeten*, *netten boeten*; welke beteekenis heeft hier dan 't ww. *boeten*?

Een romannetje te schrijven voor de jeugd moge onbeteekenend schijnen, het is toch geenszins eene gemakkelijke taak. Menigeen dan ook die het beproefde, maar weinigen slechts wien 't gelukken mocht. Vóór alles moet het verhaal den jeugdigen

lezer boeien, en door zijne incidenten, zijne verwickelingen en zijne oplossingen hem bezig houden;.... de figuren moeten voorts waar en natuurlijk zijn.

Mr. ABRAHAM VAN LUIK.

Waarom schijnt het schrijven van een werkje voor de jeugd onbeteekenend te zijn? — Wanneer *boeit* een verhaal ons? — Wat verstaat men door de *incidenten*, de *verwickelingen* en de *oplossingen* van een verhaal? Wanneer houden die den lezer bezig? Wat zijn *figuren* in dezen zin? En wanneer is zulk eene figuur *waar en natuurlijk*?

Wat scheldt ge oom Abaar, als elk ten smart geschapen,
 Als wreevlig, norsch van aart, en gants en gaâr ontmenscht?
 Kent ge edelmoedigheid, die aan de zijne grenst?
 Hij mat zich daaglijks af om goud bijeen te schrapen,
 Voor u, en nog twee losse knapen,
 Die daaglijks hem in d'afgrond wenscht.

BILDERDIJK.

Welk woord is *wat* hier? Waardoor zou 't vervangen kunnen worden? — Tot welke soort van zinnen moet *als elk ten smart geschapen* gerekend worden? Ontleed dien zin. — Wat valt er op te merken bij de uitdrukking *gants en gaâr*? Welke beteekenis heeft 't voorvoegsel *ont* in *ontmenscht*, *onthalzen*, *ontzetten*, *ontzinken*, *ontdekken* en dergelijke? Wat beteekent *afmatten*? Weet gij ook hoe dat woord, volgens BILDERDIJK, ontstaan is? — HOOFD haalt in zijne karak-

terschets van Willem I het getuigenis van Bentivoglio aan, dat niemandt syn meester was in 't schikken der zinnen, oft in 't omdraayen van yeders gevoelen, oft in 't *afmatten* der zaaken; en in 't neemen van 't meeste voordeel daaruit op alle andere wijze". — Welke verklaring van *afmatten* ligt hier nu 't meest voor de hand? Volgens Prof. M. DE VRIES heeft hier evenwel *afmatten* de beteekenis van *vermoeien*, dus *afmatten* in den gewonen zin des woords. Maar wat beteekent dan nu 't *afmatten der zaken*? Wat zijn *losse knapen*? Waarom worden zij *los* genoemd? Wat beteekent: *iemand in den afgrond wenschen*?

Wat bedoelt men, als men zegt, *dat de kring, waarin een romanschrijver zich beweegt, vrij eng is*?

Als een schrijver zegt, dat hij door de uitgaaf van zijn werk het publiek geen ondiensnt meent te doen, wat bedoelt hij dan eigenlijk? En hoe vindt gij de uitdrukking *geen ondiensnt doen*?

Neen, 'k wil met geen schipper varen,
 Die 't steeds langs de kusten houdt;
 Op het veld der woeste baren,
 Zwak en laf, zich niet vertrouwt.
 Hij, dien 't lust, zeil met hem meê,
 't Beste is altijd: »recht door zee.»

H. VAN LOCHEM.

Is de zin: 'k wil met geen schipper varen, bevestigend of ontkennend? Wanneer mag een zin ontkennend genoemd worden? — Wat bedoelt de dichter met *een schipper, die 't steeds langs de kusten houdt, en zich niet aan de woeste baren durft toevertrouwen?* Welke beteekenis heeft *lusten* hier? — Is *recht door zee* werkelijk altijd het beste? Denkt een zeeman er ook altijd zoo over als de dichter?

Vorm zinnen, waarin de volgende ww. beurtelings met *hebben* en *zijn* gebruikt te worden. Bederven, beginnen, bewegen, gaan, klimmen, ontmoeten, ontspringen, ophouden, staan, vergeten, volgen, wandelen, zitten.

Op welke menschen is het rijmpje toepasselijk:
 Keizer's kat is zijne nicht,
 Groote lantaern maer klein licht.

Voor de wetenschap bestaan er geen kleinigheden. Het mag een versleten formule, een oudbakken gemeenplaats zijn, toch is het zoo; voor haar is alles van belang.

Dr. P. J. COSIJN.

Waarom bestaan er voor de wetenschap geen kleinigheden? Wat is een *versleten formule*? Wat een *oudbakken gemeenplaats*?

Het volgende is een gedeelte eener Ode uit de 18e eeuw, getiteld: »de komst van de Oost-Indische retourvloot.

Hoe oordeelt gij over de dichterlijke waarde?

Daar komen nu de rijke schepen!

Hoe bruischen zij door 't pekelnat!

De masten kraken, onder 't sleepen

Van zulk een onwaardeerbren schat!

Straks laten zij het anker vallen,

Terwijl hun grof kanon zal brallen!

Daar schieten zij! en 't anker ligt!

Matroozen! vliegt nu naar uw vrouwen!

Maar neen! — bezorgt nog eerst de touwen,

Maakt eerst de blanke zeilen digt!

Of het geweten der hedendaagsche dagbladschrijvers teederder en hun waarheidszin meer ontwikkeld is, dan zulks het geval was bij hen, die in vorige eeuwen de verhevene taak op zich hadden genomen, om het volk omtrent de belangen des Vaderlands voor te lichten, beslissen wij niet; maar zooveel is zeker, dat zulk een opzettelijke vervalsching van feiten thans zich zelve zoude straffen en dus zich zelve verbiedt.

W. C. KNOTTENBELT.

Wanneer noemt men iemands geweten teeder? Men spreekt ook van *een ruim, een nauw geweten*; wat bedoelt men daarmee? Wat is *waarheidszin*? Noem en verklaar nog eenige woorden, waarin *zin* het om-

schrevene of bepaalde deel is. — Wanneer is de waarheidszin *ontwikkeld*? Hoe komt het woord *ontwikkeld* aan zijne beteekenis? Wanneer *licht men iemand voor*? Waarom mag de taak om het volk omtrent zijne belangen voor te lichten, *verheven* genoemd worden? Waarom spelt men *verheven* met de zachte opene *e*? Wanneer brengt men eene *beslissende stem* uit? Wat is een *beslissend vonnis*? *De feiten vervalschen*, wat wil dat zeggen? Wanneer *straf* en *verbiedt* iets zich zelf? — Waarom worden 'feiten weleens opzettelijk vervalscht? — Maken alleen dagbladschrijvers zich daaraan schuldig?

Wat zoudt gij zeggen van de volgende strophe uit »Zonsondergang» van HEINRICH HEINE, door J. D. v. D. PLAATS in onze taal overgebracht?

Met purperen gloed zinkt de zon
 In het wiegelend bed
 Der zilverblanke zee.
 Wolkgevaarten met goud omzoomd,
 Volgen haar. Ginds in het oosten
 Treedt uit een grijzen nevelsluier,
 Treurig en bleek van aanschijn,
 De maan, — en achter haar schemeren
 De sterren, als sprankelen zilver.

Hebt gij weleens van opgezwollen schrijftrant gehoord? Is, wat hier volgt er een voorbeeld van?

»Groot moge het enthousiasme geweest zijn, waarmee in later eeuw de edelmoedige Girondijnen de Marseillaise aanhieven, grooter was de geestdrift, edeler de trouw, bruisender de ademhaling, trillender de stem, waarmee de militeerende zeven provinciën het Wilhelmus opzongen.»

Kent gij de afleiding van 't bijv. naamw. *benard*?

Welke gebreken bevatten de volgende opgaven?

Verdieneu kan nog geen van die kleinen wat, want het oudste meisje was negen en de jongste pas nog maar een half jaar oud.

Ook de brave en oppassende moeder was buiten staat, om iets bij te verdienen, daar ze genoeg te sloven had, om haar talrijk troepje behoorlijk in orde en heel in de kleeren te houden, en de menigte opgezette lappen en stukken, waarmee haar klein goed voor den dag kwam, deed blijken, dat ze de vlijtige hand er niet aan spaarde.

Terwijl zij daar in de verwarmde kamer prettig en vroolijk bij elkander zaten te kouten en te keuvelen,

hoorde men op het alleronverwachtst een vreeselijken slag op de deur geven.

Hoe dikwijls zien wij niet, dat de grijsheid der jeugd gelijk wordt in kleinigheden.

Oom vermeldde ons, dat hij van voornemens was, dat hij met zijne beide dochters bij ons zou komen logeeren, waarom hem door vader verwittigd werd, dat hij hem en de zijnen van de station zou halen laten.

Zij zag niemand, zoover als de gebouwen haar heur gezicht vrijlieten; en deze eenzaamheid was juist niet bijzonder geschikt, om haar meerdere moed te geven; te meer daar de avond alreede begon te vallen, en er in deze verlatene gebouwen, voornamelijk in de overblijfsels van het St. Andries-klooster, gemakkelijk eenig slecht volk kon verborgen zijn, en haar van hare kleederen ontrooven.

Ten half drie zou de harddraverij een aanvang nemen, ten twaalf ure zouden de volksvermakelikheden begonnen worden.

O, dat men toch altijd vooraf met zijne eigene ziel te rade ging, eerst een ernstigen en aapdachtigen blik wierp in zijn eigen hart en gemoed, alvorens men

zich begeeft tot het beoordeelen der handelingen van zijnen natuurgenoot.

—

Doch de arend is niet de eenige tiran van de vogelschaar; de lammergier is op de Alpen even geducht als zij. Indien lichaamsgrootte op zich zelve al reeds aanspraak gaf op den koningstitel, zoude de lammergier die waardigheid niet alleen strijdig maken aan den arend, maar met recht hem zelf kunnen eischen. Trouwens de lammergier is het grootste van het gehele vogelenheer, hetwelk er leeft in Europa.

—

Het is waar, het genie is onnavolgbaar, althans niet dan gebrekkig te volgen, daarentegen, alle deugden kunnen beoefend worden, die der werkzaamheid vooral, als de moeder van zoovele anderen.

BEKNOPT, EN, ZOOVEEL MOGELIJK VOLLEDIG

ZAKWOORDENBOEKJE

VOOR DE NEDERLANDSCHE TAAL,

volgens de spelling, aangenomen voor het »Woordenboek der Nederlandsche taal», vermeerderd met de meest gebruikelijke bastaardwoorden en kunsttermen, en nauwkeurige aanduiding van den klemtoon dier woorden

DOOR

D. W. BOSCH, Dz.

Vierde Druk.

Prijs f 0.90.

»Dit woordenboekje, sinds lang in Holland algemeen bekend en ruim verspreid, is met veel zorg en nauwgezetheid opgesteld. De in den tekst gelaste aanmerkingen zijn van het hoogste nut en tergepaste plaatse opgegeven.»

Le Progrès.

BEKNOPT

SCHOOLWOORDENBOEKJE

VOOR DE NEDERLANDSCHE TAAL,

volgens de spelling, aangenomen voor het »Woordenboek der Nederlandsche taal»

DOOR

D. W. BOSCH, Dz.

Prijs f 0.40.

Dit Schoolwoordenboekje, een uittreksel uit bovenstaand, bevat de zelfstandige naamwoorden met nauwkeurige aanduiding van geslacht en verbuiging, benevens die woorden, welke in spelling of vervoeging enige moeilijkheid opleveren.

BEKNOPT OVERZICHT

DER SPELREGELEN,

aangenomen door de Redactie van het »Woordenboek der
Nederlandsche taal».

Prijs f 0.30.

A. L. BOESER,

T A A L B O E K J E

VOOR DE

LAGERE SCHOLEN.

EERSTE CURSUS.

Tweede, geheel omgewerkte Druk.

Prijs f 0.20.

Dit werkje is een geheel omgewerkte druk van de Handleiding bij
't Taalonderwijs in de Middelste Klasse.

H A N D L E I D I N G

BIJ 'T

T A A L O N D E R W I J S

I N D E H O O G S T E K L A S S E

DER

LAGERE SCHOLEN.

Tweede, veel vermeerderde Druk.

Prijs f 0.20.

**VOLZINNEN EN OPSTELLEN
MET FOUTEN,**

BEHOORENDE TOT HET

T A A L B O E K J E

VOOR DE

LAGERE SCHOLEN.

DOOR

A. L. BOESER.

Eerste Stukje.

Derde Druk.

Prijs f 0.15.

**VOLZINNEN EN OPSTELLEN
MET FOUTEN,**

VOOR DE HOOGSTE KLASSE

DER

LAGERE SCHOLEN.

Tweede Stukje.

Tweede Druk.

Prijs f 0.20.

P. VERGERS,
T A A L O E F E N I N G E N
VOOR DE
MIDDELSTE KLASSE.

Prijs f 0.20.

T A A L O E F E N I N G E N
VOOR DE
HOOGSTE KLASSE.

Tweede Druk.

Prijs f 0.20.

De eerste oplag was in korten tijd uitverkocht.

P. J. ANDRIESEN,
Z A N G B L O E S E M S.
B U N D E L

VOOR

TWEE- EN DRIESTEMMIGE ZANGSTUKJES.

Prijs f 0.15.

INHOUD: Goeden nacht. — Vogelenzang. — Het Tooverklokje. — De slag bij Nieuwpoort. — De Winter. — De Hoop. — Lofzang. — Postkarretje. — De Spoortrein. — Provincialismus. — Adieu. — Een lied voor 't Vaderland. — Meilied. — Roeiersliedje. — Klaas Vake-ling. — Lof der Lente. — De engel van het kind. — Aan de natuur. — Oudejaarslied. — Hymne.

T. KNUIVERS,
GESCHIEDENIS
DES
V A D E R L A N D S
TOT OP ONZE TIJDEN,
TEN BEHOEVE VAN MEER GEVORDERDE
LEERLINGEN

INGERICHT;

Vijftiende, **aanmerkelijk verbeterde en
vermeerderde Druk.**

202 bladzijden. — *Prijs f 0.35.*

Deze herdruk is hier en daar gewijzigd, ten einde die meer in overeenstemming te brengen met de behoeften des tijds en de tegenwoordige eischen der wetenschap. Daarom zijn ook ter behoorlijker plaats eenige bladzijden gewijd aan de maatschappelijke en staatkundige ontwikkeling van het Nederlandsche volk in de verschillende tijdperken van zijn bestaan.

G. J. VOS, Az.,

I N L E I D I N G

TOT DE

A A R D R I J K S K U N D E.

Tweede Druk.

Prijs f 0.17⁵.

De behoefte aan een dergelijk werkje over Aardrijkskunde werd sedert geruimen tijd gevoeld. Dit werkje bevat op 48 pagina's alles wat men in eene 'Inleiding tot de Aardrijkskunde' mag verwachten. De **eerte oplaag** was binnen het jaar uitverkocht.

